

НОВОВОДОЛАЗЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ
РОЗВИТКУ НОВОВОДОЛАЗЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2030 РОКУ**

НОВА ВОДОЛАГА– 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
1.Зміст та основні цілі Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року, її зв'язок з іншими документами державного планування.	8
2.Характеристика поточного стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього, якщо документ державного планування не буде затверджено	20
3.Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності.....населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	49
4.Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються стратегії, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.	54
5. Зобов'язання в сфері охорони довкілля, в тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року.	56
6. Опис наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, в тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	59
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення й пом'якшення негативних наслідків виконання звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року	65
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, в тому числі будь- які ускладнення (недостатність інформації й технічних засобів) під час здійснення такої оцінки	71
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року для довкілля, в тому числі для здоров'я населення	73
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).....	75
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	75
ДОДАТОК.....	78
Склад робочої групи и з розроблення Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на 2025 - 2030 роки та Плану заходів з її реалізації на 2025 – 2027 роки	78

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року	9
Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року Стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року	12
Таблиця 1.3. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року	14
Таблиця 1.4. Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року із цілями Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки	18
Таблиця 2.1 Нововодолазька громада: склад та чисельність населених пунктів станом на 01.07.2024	21
Таблиця 2.2 Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу*	25
Таблиця 2.3 Структура земельного фонду Нововодолазької громади в розрізі категорій земель	25
Таблиця 2.4 Використання води у Нововодолазькій громаді у 2023 р., млн. м ³	35
Таблиця 2.5 Водопостачання та водовідведення	36
Таблиця 2.6 Середня обласна температура повітря (°C) 2023 рік	36
Таблиця 2.7 Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тонн	39
Таблиця 2.8 Викиди в атмосферне повітря діоксиду сірки та діоксиду азоту	40
Таблиця 2.9 Динаміка утворення відходів I–IV класу небезпеки, тонн	42
Таблиця 2.10 Населення Нововодолазької громади в розрізі старостинських округів і населених пунктів, на 1 січня відповідного року	43
Таблиця 2.11 Динаміка чисельності населення у старому Нововодолазькому районі та Харківській області, 2015–2020 рр. тис. осіб	44
Таблиця 3.1 SWOT-аналіз екологічної ситуації на території Нововодолазької ТГ	50
Таблиця 3.2 Аналіз можливого впливу стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища	50
Таблиця 6.1 Аналіз ймовірного впливу Стратегії на складові довкілля.	59
Таблиця 7.1 Перелік заходів Стратегії розвитку на покращення екологічної безпеки.	65
Таблиця 7.2 Завдання недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Стратегії.	70
Таблиця 8.1 Вибір Сценарію	72

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

Рисунок 1. Перше місце розміщення заяви про визначення обсягу СЕО проекту ДДП.....	6
Рисунок 2. Друге місце розміщення заяви про визначення обсягу СЕО проекту	7
Рисунок 2.1 Розташування Нововодолазької селищної ТГ ¹	21
Рисунок 2.2 Карта ландшафтного районування Харківської області.....	23
Рисунок 2.3 Структура ґрунтів Нововодолазької громади.....	24
Рисунок 2.4 Структура земельних ресурсів Нововодолазької громади.....	27
Рисунок 2.5 Місце розташування природно-заповідних об'єктів, які розташовані на території Нововодолазької громади	31
Рисунок 2.6 Схема регіональної екологічної мережі Харківської області.....	32
Рисунок 2.7 Об'єкти Смарагдової мережі на території громади.....	33
Рисунок 2.8 Зміна температури повітря на станціях Харківської області (зима).....	37
Рисунок 2.9 Динаміка температури повітря на станціях Харківської області (літо).....	38
Рисунок 2.10 Порівняння вікової структури населення.....	45
Рисунок 2.11 Статеві-віковий розподіл населення за даними декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги у Нововодолазькій громаді.....	47

ПЕРЕДМОВА

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення в міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку територій. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань у процесах планування й прийняття управлінських рішень щодо соціально-економічного розвитку регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і схем дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти й виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Проведення СЕО застосовується як системний процес для всебічного оцінювання на етапі планування проекту документу державного планування, що передбачає визначення можливих негативних наслідків реалізації проекту, розгляд у разі потреби можливих альтернатив реалізації цілей проекту, визначення заходів з пом'якшення негативних наслідків та їх інтеграцію до проекту документу державного планування.

Резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року №70/1 були проголошені глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року. Для забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави, досягнення зростання рівня та якості життя населення, додержання конституційних прав і свобод людини і громадянина Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року регламентовано підтримку досягнення глобальних цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки вітчизняного розвитку. Зазначене результувалося прийняттям низки міжнародних та національних нормативно-правових документів, згідно із якими планувальні та проектні рішення мають супроводжуватися оцінками екологічних наслідків їх реалізації.

СЕО в Україні здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Відповідно до п. 1 статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», даний Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі – території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» такий оцінці підлягає Стратегія розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року та План заходів на 2025–2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року (далі – Стратегія та План заходів).

Стратегія розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та План заходів на 2025–2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року зорієнтовані на розвиток сучасної згуртованої громади з екологічно чистою територією, комфортної та безпечної для ведення бізнесу та проживання, гостинної для поціновувачів активного і пасивного відпочинку.

Стратегія розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року та План заходів на 2025–2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року відповідають засадам екологічної політики України, визначеним Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» та Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021.

№1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року». Стратегію та План заходів також узгоджено з пріоритетами і цілями стратегічних документів державного та регіонального рівня:

- Державною стратегією регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року №695 із змінами;
- Стратегією розвитку Харківської області на 2021–2027 роки, затвердженою рішенням XXIII сесії Харківської обласної ради VII скликання від 27.02.2020 №1196 VII зі змінами.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року та Плану заходів на 2025–2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року розроблено з врахуванням Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. №296.

В рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки ДДП «Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2027 року» складено заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки розміщено в 2-х публічних місцях, а саме: Будівля Нововодолазької селищної ради по вул. Ювілейна, 7 селище Нова Водолага від 16.09.2025; Приміщення ЦНАПу по вул. Донця Григорія, 14, селище Нова Водолага від 16.09.2025.

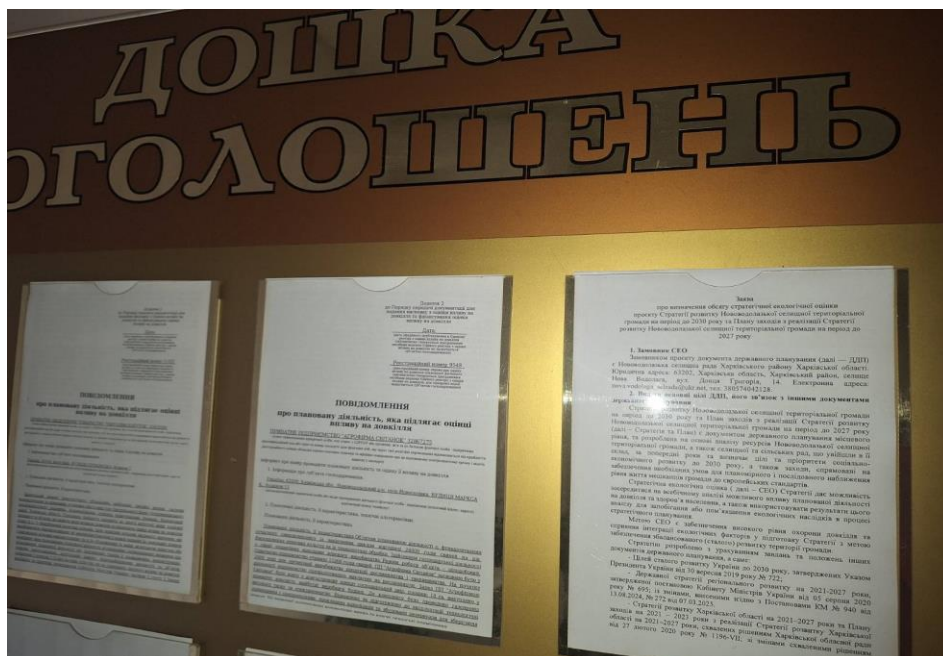

Рисунок 1. Перше місце розміщення заяви про визначення обсягу SEO проекту ДДП

«Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2025–2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року в приміщенні Нововодолазької селищної ради по вул. Ювілейна,7.

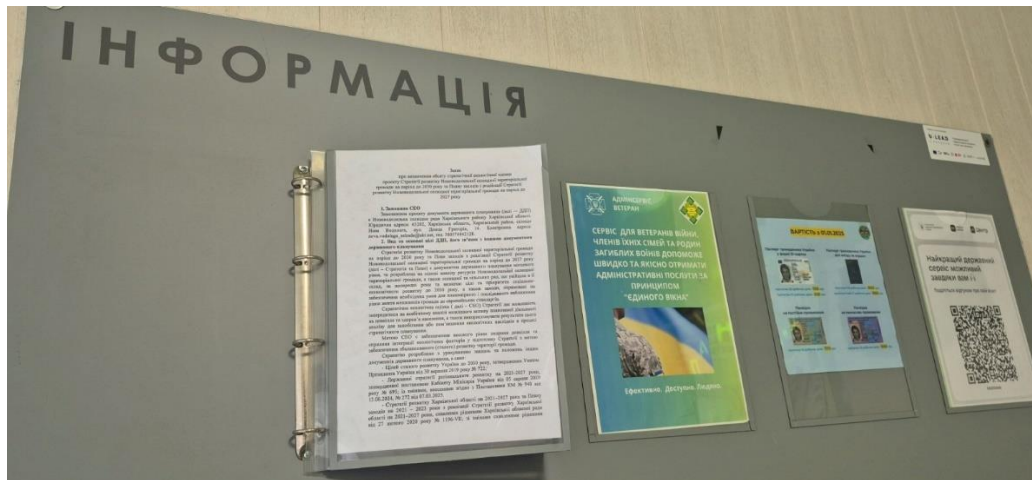

Рисунок 2. Друге місце розміщення заяви про визначення обсягу СЕО проєкту ДДП

«Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2027 року в приміщенні ЦНАПу по вулиці Гагаріна, 7.

Замовником ДДП – Нововодолазькою селищною радою забезпечується вільний доступ громадськості до документів протягом усього строку громадського обговорення в приміщенні Нововодолазької селищної ради по вул. Донця Григорія, 17 селища Нова Водолага.

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості Замовником ДДП оприлюднено заяву про визначення обсягу СЕО проєкту документа державного планування «Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року Плану заходів на 2025–2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року шляхом розміщення на офіційному веб-сайті Нововодолазької селищної ради, з яким можна ознайомитися за посиланням <https://vodolaga.dosvit.org.ua/news/novini-16-09-25-2025-09-16>.

Зауваження та пропозиції від громадськості під час громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки не надходили.

1. Зміст та основні цілі Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року, її зв'язок з іншими документами державного планування.

Стратегія визначає сукупність взаємоузгоджених завдань та заходів, які визначають пріоритетні напрями економічного й соціального розвитку, підвищення стандартів життя населення територіальної громади, забезпечення якості й загальної доступності публічних послуг, підтримка суб'єктів малого й середнього підприємництва, продовження робіт з відновлення та розвитку інфраструктурних об'єктів, розвиток громадянського суспільства, підвищення якості надання послуг і забезпечення рівного доступу населення до освіти, охорони здоров'я, культури й спорту, соціальна підтримка й реалізація державних гарантій громадян, які потребують особливої уваги й підтримки, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та створення позитивного іміджу території.

СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення Нововодолазької селищної територіальної громади за умови реалізації Стратегії. Відтак об'єктом аналізу є визначені у Стратегії стратегічні, оперативні цілі та завдання.

Стратегією визначено стратегічне бачення Нововодолазької громади.

Нововодолазька селищна територіальна громада – інвестиційно приваблива територія з розвинутою інфраструктурою, економічно дієва, в якій комфортно і безпечно жити.

Стратегічне бачення розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади буде досягатись завдяки реалізації трьох стратегічних цілей, кожна з яких включає низку оперативних цілей та завдань.

Стратегічна ціль А. Створення умов для безпечного та комфортного життя населення громади досягається через реалізацію таких оперативних цілей:

- «А.1 Підвищення рівня надання медичних послуг»;
- «А.2 Покращення та подальший розвиток освітніх послуг»;
- «А.3 Розвиток сфери соціальних послуг»;
- «А.4 Розвиток сфери адміністративних послуг»;
- «А.5 Покращення транспортної доступності між населеними пунктами громади, розвиток дорожньої та інженерної інфраструктури »;
- «А.6 Розвиток та модернізація системи надання комунальних послуг»;
- «А.7 Створення безпечних умов життя мешканців громади, у тому числі в умовах війни, а також підвищення рівня громадської безпеки»;
- «А.8 Формування чистого довкілля в громаді, покращення екології»;
- «А.9 Благоустрій Нової Водолаги та старостинських округів»;
- «А.10 Створення безбар'єрного простору на території громади».

Стратегічна ціль В Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади досягається через реалізацію таких оперативних цілей:

- «В.1 Створення та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу»;
- «В.2 Створення умов для подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Підтримка виробників органічної продукції»;
- «В.3 Вдосконалення просторового розвитку громади»;
- «В.4 Покращення інвестиційної привабливості та створення умов для залучення інвестицій»;
- «В.5 Підвищення туристичної привабливості громади»;
- «В.6 Енергоефективна громада з розвиненими джерелами альтернативної енергії».

Стратегічна ціль С. Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді досягається через реалізацію таких оперативних цілей:

- «С.1. Цифровізація громади та налагодження ефективної комунікації між владою та громадою»;
- «С.2 Розвиток партнерських зв'язків, міжнародна співпраця та взаємодія з громадськими організаціями та ветеранами»;
- «С.3 Підтримка та заохочення молоді»;
- «С.4 Національно-патріотичне виховання молоді та підвищення рівня громадянської свідомості»;
- «С.5 Розвиток сфери культури та спорту».

Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року

Стратегічна ціль А. Створення умов для безпечного та комфортного життя населення громади	
Оперативні цілі	Завдання
А.1 Підвищення рівня надання медичних послуг	А.1.1 Зміцнення матеріально-технічної бази КНП «ЦПСМД» та КНП «Нововодолазька центральна лікарня»
	А.1.2 Впровадження заходів із застосування телемедицини
	А.1.3 Покращення транспортного забезпечення КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги»
	А.1.4 Здійснення енергозберігаючих заходів в закладах КНП «ЦПСМД» та КНП «Нововодолазька центральна лікарня»
	А.1.5 Забезпечення ефективного управління закладами охорони здоров'я.
	А.1.6 Сприяння у підвищенні кваліфікації медичних працівників, навчальні тренінги, семінари.
А.2 Покращення та подальший розвиток освітніх послуг	А.2.1 Покращення матеріально-технічної бази закладів освіти громади
	А.2.2 Сприяння підвищенню кваліфікації та психологічному відновленню вчителів
	А.2.3 Створення безпечного освітнього простору в закладах освіти громади
	А.2.4 Розвиток позашкільної освіти
	А.2.5 Підтримка інклюзивної освіти
А.3 Розвиток сфери соціальних послуг	А.3.1 Покращення якості надання послуги психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства
	А.3.2 Розвиток соціальних послуг, у тому числі психологічної допомоги ветеранам та членам їх сімей, особам, постраждалим від військового конфлікту
	А.3.3 Розширення спектру соціальних та послуг.
А.4 Розвиток сфери адміністративних послуг	А.4.1 Збільшення кількості адміністративних послуг
	А.4.2 Підвищення якості надання адміністративних послуг
А.5 Покращення транспортної доступності між населеними пунктами громади, розвиток дорожньої та інженерної інфраструктури	А.5.1 Збільшення кількості одиниць соціального транспорту
	А.5.2 Розвиток транспортної інфраструктури на території громади
	А.5.3 Капітальний ремонт доріг та тротуарів
	А.5.4 Поточний ремонт доріг та усунення ямковості
	А.5.5 Відновлення мостів
А.6 Розвиток та модернізація системи надання комунальних послуг	А.6.1 Будівництво, ремонт та відновлення мереж водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади
	А.6.2 Відновлення очисних споруд
	А.6.3 Модернізація та реконструкція джерел теплопостачання та теплових мереж
А.7 Створення безпечних умов життя мешканців громади, у тому числі в	А.7.1 Встановлення обладнання для регулювання руху
	А.7.2 Розвиток мережі відеоспостереження
	А.7.3 Зменшення кількості безпритульних тварин

умовах війни, а також підвищення рівня громадської безпеки	A.7.4 Будівництво захисних споруд та облаштування наявних укриттів
	A.7.5 Впровадження сучасної системи оповіщення населення
A.8 Формування чистого довкілля в громаді, покращення екології	A.8.1 Організація навчання населення культурі поведінки з ТПВ
	A.8.2 Реорганізація системи поведінки з ТПВ. Переробка сміття
	A.8.3 Організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища
	A. 8.4 Оновлення транспортного парку комунальних підприємств КП «ВКП», КП «Водолага Комунсервіс», КП «Теплові мережі»
A.9 Благоустрій Нової Водолаги та старостинських округів	A.9.1 Благоустрій зон відпочинку, парків, скверів
	A.9.2 Упорядкування кладовищ
	A.9.3 Придбання комунальної техніки для старостинських округів, прибирання територій
A.10 Створення безбар'єрного простору на території громади	A.10.1 Облаштування безбар'єрного доступу людей з інвалідністю та маломобільних груп населення до адміністративних будівель та закладів соціальної інфраструктури
	A.10.2 Створення безбар'єрного маршруту для маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю
Стратегічна ціль В. Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади	
В.1 Створення та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	V.1.1 Створення бізнес-центру з коворкінговим простором
	V.1.2 Розробка та запровадження Програми підтримки бізнесу
	V.1.3 Підвищення громадянської активності і відповідальності бізнесу
В.2 Створення умов для подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Підтримка виробників органічної продукції	V.2.1 Інформаційно-консультаційна підтримка впровадження практик виробництва органічно та екологічно чистої продукції
	V.2.2 Створення інфраструктури для розвитку ринку сільськогосподарської продукції.
	V.2.3 Підтримка перспективних напрямів розвитку АПК
В.3 Вдосконалення просторового розвитку громади	V.3.1 Розробка нової містобудівної документації
В.4 Покращення інвестиційної привабливості та створення умов для залучення інвестицій	V.4.1 Створення каталогу земельних ділянок та будівель для інвестицій
	V.4.2 Промоція інвестиційних можливостей громади
	V.4.3 Активізація роботи з підготовки програм та проєктів, направлених на інвестиційний розвиток громади
	V.4.4 Розширення співпраці з міжнародними фінансовими організаціями та фондами для залучення інвестицій в громаду
В.5 Підвищення туристичної привабливості громади	V.5.1 Розвиток та популяризація різноманітних видів туризму в громаді
	V.5.2 Виготовлення та поширення інформаційних матеріалів про туристично-рекреаційні можливості громади (в т.ч. за допомогою занесення до геоданих) та її туристичні продукти
	V.5.3 Створення інфраструктури відпочинку в рекреаційних зонах та поруч туристичних об'єктів – наявних і потенційних
	V.5.4. Розвиток сфери гостинності для туристів
В.6 Енергоефективна	V.6.1 Підтримка проєктів впровадження альтернативних

група з розвиненими джерелами альтернативної енергії	видів енергії
	B.6.2 Підвищення енергоефективності комунальної сфери
	B.6.3 Сприяння створенню зарядних станцій для електромобілів
Стратегічна ціль С. Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді	
C.1 Цифровізація громади та налагодження ефективної комунікації між владою та громадою	C.1.1 Створення умов для залучення громадян до суспільного життя та прийняття управлінських рішень
	C.1.2 Відновлення функціонування Бюджету участі
	C.1.3 Відновлення функціонування Шкільного громадського бюджету
	C.1.4 Розвиток простору інформування населення, створення сторінок громади в соцмережах, телеграмканалу
	C.1.5 Підвищення рівня цифровізації громади
C.2 Розвиток партнерських зв'язків, міжнародна співпраця та взаємодія з громадськими організаціями та ветеранами	C.2.1 Організація міжмуніципального співробітництва
	C.2.2 Підписання меморандумів про співпрацю з міжнародними організаціями, ОГС, ГО та НГО
C.3 Підтримка та заохочення молоді	C.3.1 Розробка та затвердження Програми підтримки талановитої молоді
	C.3.2 Створення середовища для розвитку потенціалу молоді
C.4 Національно-патріотичне виховання молоді та підвищення рівня громадянської свідомості	C.4.1 Підтримка громадських організацій патріотичного спрямування
	C.4.2 Організація і проведення заходів національно-патріотичного спрямування та підвищення громадянської свідомості
C.5 Розвиток сфери культури та спорту	C.5.1 Покращення матеріально-технічної бази і безпеки закладів культури
	C.5.2 Розвиток кадрового потенціалу галузі культури
	C.5.3 Підтримка творчих колективів закладів культури
	C.5.4 Розвиток спортивної інфраструктури та популяризація здорового способу життя
	C.5.5 Удосконалення роботи бібліотек
	C.5.6 Розвиток початкової мистецької освіти

Нормативно-правовою основою Стратегії є: закони України «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій». Під час її розробки враховані положення низки підзаконних нормативно-правових актів, а саме: постанов Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 817 «Деякі питання розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених Стратегії і плану заходів», «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» (затверджені наказом Міністерства розвитку громад та територій України 21.12.2022 року № 265).

Зв'язки з державними і регіональними Стратегіями .

Проект Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року узгоджений зі стратегіями вищого рівня:

- Державною стратегією регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року №695; зі змінами.
- Стратегією розвитку Харківської області на 2021–2027 роки, затвердженою рішенням XXIII сесії Харківської обласної ради VII скликання від 27.02.2020 №1196-VII, зі змінами.

Стратегічними цілями державної екологічної політики України, відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» визначено:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України.

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України.

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально економічний розвиток та здоров'я населення.

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності стратегічних цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (далі – стратегічні цілі державної екологічної політики), наведено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року Стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року		
	Стратегічна ціль А «Створення умов для безпечного та комфортного життя населення громади»	Стратегічна ціль В «Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади»	Стратегічна ціль С «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді»
1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	++	++	+
2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	++	++	+
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України	+	+	+
4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	++	+	+

5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління		+	++
---	--	---	----

Стратегічна ціль А. «Створення умов для безпечного та комфортного життя населення громади» скерована на формування комфортних умов проживання як для мешканців, так і для інвесторів, підприємців, туристів і гостей. Наразі важливо не тільки наявність виробничих майданчиків чи кваліфікованої робочої сили, а й якісне середовище проживання, якісні комунальні й соціальні послуги, відчуття захищеності і впевненості мешканців у майбутньому, особливо у молоді. Громада повинна стати привабливою своїм комфортом і безпекою як для потенційних інвесторів, так і для туристів та гостей.

Необхідність реалізації такої цілі зумовлена потребою забезпечення комфортних умов для проживання жителів та гостей громади. Складовими комфорту та безпеки територіальної громади є: якісна і надійна інженерна інфраструктура, тобто дороги, тротуари, громадські простори, парки і сквери, безперебійне водо- та енергозабезпечення, чистота, якісні соціальні послуги, які забезпечуються ефективною матеріально-технічною базою (приміщення, обладнання) та кваліфікованим персоналом.

Реформування системи охорони здоров'я є одним із пріоритетів національної моделі охорони здоров'я європейського зразка і полягає у покращенні якості та доступності медичних послуг.

Аналіз свідчить, що ця ціль Стратегії та її оперативні цілі й завдання принципово узгоджуються з стратегічними цілями державної екологічної політики.

Стратегічна ціль В. «Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади» спрямована на створення умов для залучення потенційних інвесторів в альтернативні економічні ніші: виробництва та переробки сільськогосподарської продукції у сільських населених пунктах, неаграрні види бізнесу. Буде звернена особлива увага на підтримку молодіжного та жіночого підприємництва. Сьогодні перед представниками бізнес-середовища громади стоїть ряд викликів, які необхідно вирішувати. З одного боку – це пошук нових ринків збуту своєї продукції та послуг. З іншого боку – пошук нових видів економічної діяльності. Одним із нових пріоритетних напрямків господарювання може стати розвиток екологічно орієнтованої економіки.

Критично важливим для економічного розвитку громади є не лише підвищення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, а й їх глибинна переробка на території громади з метою подальшого збуту за її межі та виходу на регіональний та національний ринки, хоча значна частка сільгосппродукції буде споживатися на внутрішньому ринку.

Необхідність постановки такої цілі зумовлена концентрацією у громаді значного сільськогосподарського та агропромислового потенціалу – кожен третій суб'єкт господарювання функціонує в аграрному секторі; тут є також потужні підприємства у сфері харчової промисловості, які відносяться до найбільших платників податків та основних роботодавців у громаді. Сприяння розвитку економіки в громаді та підвищення рівня життя мешканців відбувається на засадах забезпечення норм природоохоронного законодавства.

Стратегічна ціль С. «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді» скерована на вирішення проблеми управління функціонуванням і розвитком сучасної територіальної громади, що залишається актуальним протягом всієї історії становлення місцевого самоврядування в Україні.

Сучасний розвиток вимагає, щоб органи влади та місцевого самоврядування динамічно адаптували принципи управління до вимог сучасності, до постійного росту вимог зі сторони клієнтів – своїх мешканців. В протилежному випадку люди обиратимуть місцем свого постійного проживання ті території, де місцева влада максимально відкрита, налаштована на надання якісних послуг своїм мешканцям, а також здатна гарантувати високі стандарти безпеки проживання громадян. Важливим елементом у системі управління громадою є залучення мешканців до реалізації проєктів розвитку, в першу чергу інфраструктурних та проєктів благоустрою.

У Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженій Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року №1363-р, визначено 12 стратегічних цілей для підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні:

- зменшення рівня промислового забруднення;
- створення ефективної системи хімічної безпеки;
- забезпечення раціонального використання природних ресурсів;
- досягнення «доброго» екологічного стану вод;
- забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату;
- створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами;
- підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні;
- посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату;
- стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;
- включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами;
- підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року № 1363-р, представлено у табл. 1.3.

Таблиця 1.3. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року		
	Стратегічна ціль А. Створення умов для безпечного та комфортного життя населення громади	Стратегічна ціль В «Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади»	Стратегічна ціль С «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді»
1.Зменшення рівня промислового забруднення	++	+	+
2.Створення ефективної системи хімічної безпеки	0	0	+
3.Забезпечення раціонального використання природних ресурсів	++	++	+

4.Досягнення «доброго» екологічного стану вод	++	+	+
5.Забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату	0	0	0
6.Створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами	++	+	+
7.Підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	+	0	+
8. Збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні	++	+	+
9.Посиленняадаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату	++	++	+
10.Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону	0	0	0
11.Включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні, місцеві Стратегії	++	+	+
12. Підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату	+	0	0

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

++ – цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;

+ – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;

0 – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні по відношенню

одні до одних;

– – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В межах наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей державної екологічної політики;

— – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади.

Стратегічна ціль А «Створення умов для безпечного та комфортного життя населення громади» повністю або опосередковано узгоджується з більшістю цілей Стратегії екологічної безпеки та передбачає інвентаризацію ресурсів громади, стимулювання інноваційних та еколого-орієнтованих видів економічної діяльності, у тому числі проведення оцінки впливу на довкілля для кожного інвестиційного проєкту. Запроваджує заходи спрямовані на зменшення викидів, розширення використання вело та електротранспорту, покращення екологічного стану водойм.

Оперативна ціль А.1 «Підвищення рівня надання медичних послуг» передбачає заходи, спрямовані на покращення стану здоров'я жителів громади, підняття медичного обслуговування на якісно новий рівень, забезпечення закладів сучасним обладнанням та створення комфортних умов перебування в лікарняних закладах пацієнтів.

Оперативна ціль А.6 «Розвиток та модернізація системи надання комунальних послуг» передбачає модернізацію системи водовідведення для покращення стану стічних вод від очисних споруд та приведення їх до нормативного стану, зменшення кількості відходів для захоронення; зменшення викидів парникових газів в атмосферу за рахунок використання альтернативних видів енергії, в тому числі для системи теплозабезпечення.

Оперативна ціль А.8 «Формування чистого довкілля в громаді, покращення екології» Вирішується проблема широкого залучення жителів громади до захисту навколишнього середовища, ліквідації засміченості окремих локацій в громаді та технічних можливостей селищного комунального підприємства в сфері поводження з ТПВ.

Збір та вивіз твердих побутових відходів здійснюється спеціалізованим автотранспортом. Для більш ефективної роботи та недопущення забруднення ґрунтів є потреба в закупівлі сучасних контейнерів для збирання твердих побутових відходів та в оновленні застарілого спеціалізованого автотранспорту. Залишається не вирішеним питання роздільного збирання ТПВ для подальшої переробки та зменшення об'ємів їх утворення. Окремо стоїть проблема збирання для подальшої утилізації відпрацьованих енергозберігаючих ламп та елементів живлення.

Стратегічна ціль В «Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади» передбачає розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади та має на меті створити умови для залучення потенційних інвесторів в альтернативні економічні ніші: виробництва та переробки сільськогосподарської продукції у сільських поселеннях, неаграрні види бізнесу.

Оперативна ціль В.2 «Створення умов для подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Підтримка виробників органічної продукції» має на меті підтримку розвитку агропромислового сектору економіки громади спрямована на створення передумов сталого розвитку агропромислового комплексу, підтримку розвитку підприємництва у сільській місцевості та запровадження новітніх технологій агровиробництва, що зберігають навколишнє середовище.

Оперативна ціль В.3 «Вдосконалення просторового розвитку громади» спрямована на просторове планування, яке використовується органами місцевого самоврядування для впливу на майбутнє розташування та розподіл територій, розміщення населення та здійснення різних видів діяльності в просторі. Таке планування потрібне для збалансування потенційно конкуруючих потреб економіки, суспільства та збереження навколишнього середовища.

Комплексний план просторового розвитку території громади – одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування

єдиної системи громадського обслуговування населення.

Пошук та формування вільних земельних ділянок сприятиме:

- створенню ефективного механізму регулювання земельних відносин та управлінню земельними ресурсами, раціонального використання та охорони земель, розвитку ринку землі;
- забезпеченню ефективного використання земельних ресурсів, створення оптимальних умов для суттєвого збільшення інвестиційного і виробничого потенціалів землі, зростання її економічної цінності.

Оперативна ціль В.6 «Енергоефективна громада з розвиненими джерелами альтернативної енергії». Діяльність буде спрямована на те, щоб продовжувати впроваджувати систему управління енергією, реалізувати План дій сталого енергетичного розвитку та клімату (ПДСЕРК) з відповідною енергетичною політикою для всієї території громади, залучати громадськість до спільних дій у відповідь на місцеві енергетичні виклики.

Стратегічна ціль С. «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді». Сучасний розвиток вимагає, щоб органи влади та місцевого самоврядування динамічно адаптували принципи управління до вимог сучасності, до постійного росту вимог зі сторони клієнтів – своїх мешканців.

Оперативна ціль С.2 «Розвиток партнерських зв'язків, міжнародна співпраця та взаємодія з громадськими організаціями та ветеранами» передбачає організацію співпраці селищної влади з іншими територіальними громадами та спрямована на реалізацію проектів, по вирішенню спільних екологічних проблем чи використанню можливостей економічної чи соціальної співпраці.

Надає додаткових можливостей у розвитку громади і розширення співпраці органу місцевого самоврядування з проектами міжнародної технічної допомоги та міжнародними фінансовими інституціями.

Взаємодія селищної ради з організаціями громадянського суспільства та ветеранами дозволить залучити небайдужих мешканців до вирішення місцевих проблем.

Стратегічні цілі повністю узгоджені із сімома з дванадцяти стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки, а опосередковано з трьома.

Стратегія спрямована на забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних та енергетичних ресурсів на території Нововодолазької селищної територіальної громади.

Раціональне використання природних ресурсів у громаді буде забезпечено шляхом впровадження заходів з енергоменеджменту та енергоефективності, збереження біорізноманіття, а також через розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади для ефективного управління її розвитком.

Реалізація Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року сприятиме виконанню Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Харківської області на період 2021-2027 років.

Узгодженість із Державною стратегією регіонального розвитку

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 рр. включає три Стратегічні цілі:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.

В усіх зазначених випадках спостерігається повне (понад 50% оперативних цілей) або часткове (менше 50% оперативних цілей) співпадіння зі змістом цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року.

Стратегічна ціль А Стратегії розвитку громади «Створення умов для безпечного та

комфортного життя населення громади» безпосередньо кореспондується з ціллю №1 та №2 Державної стратегії.

Стратегічна ціль В Стратегії розвитку громади «Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади» кореспондується з першою та другою цілями Державної стратегії.

Стратегічна ціль С Стратегії розвитку громади «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді» безпосередньо кореспондується з ціллю № 3 Державної стратегії.

Узгодженість зі Стратегією розвитку Харківської області.

Стратегією розвитку Харківської області на 2021-2027 роки передбачена реалізація операційних цілей за п'ятьма стратегічними цілями:

Стратегічна ціль 1. «Забезпечення високої якості життя населення на всьому просторі регіону».

Стратегічна ціль 2. «Забезпечення чистого оточуючого середовища на всьому просторі регіону».

Стратегічна ціль 3. «Побудова конкурентоспроможної та смарт-спеціалізованої просторової економіки з високою доданою вартістю».

Стратегічна ціль 4. «Забезпечення інвестиційно привабливого клімату в регіоні і створення інноваційної та інвестиційної інфраструктури».

Стратегічна ціль 5. «Забезпечення європейського рівня управління та самоврядування в регіоні».

Таблиця 1.4. Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року із цілями Стратегії розвитку Харківської області на 2021 – 2027 роки

Стратегічні цілі (область)	Стратегічні цілі Нововодолазької селищної територіальної громади		
	Стратегічна ціль А «Створення умов для безпечного та комфортного життя населення громади»	Стратегічна ціль В «Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади»	Стратегічна ціль С «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді»
Стратегічна ціль 1. «Забезпечення високої якості життя населення на всьому просторі регіону»	X	X	x
Стратегічна ціль 2. «Забезпечення чистого оточуючого середовища на всьому просторі регіону»	X	X	x
Стратегічна ціль 3. «Побудова конкурентоспроможної та смарт-спеціалізованої просторової економіки з високою доданою вартістю»	x	X	
Стратегічна ціль 4. «Забезпечення інвестиційно		X	

<i>привабливого клімату в регіоні і створення інноваційної та інвестиційної інфраструктури»</i>			
<i>Стратегічна ціль 5. «Забезпечення європейського рівня управління та самоврядування в регіоні»</i>			X

Примітка: Велика літера «X» означає більшу узгодженість/зв'язок, ніж маленька “x”.

Таким чином, стратегічна ціль А «Створення умов для безпечного та комфортного життя населення громади» безпосередньо пов'язана з першою та другою цілями Стратегії розвитку Харківської області, опосередковано – з третьою.

Стратегічна ціль В ««Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади» прямо співвідноситься з першою, другою, третьою та четвертою цілями регіональної стратегії.

Стратегічна С «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді» прямо кореспондується з п'ятою та частково – з першою та другою цілями Стратегії розвитку Харківської області.

Стратегія розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади безпосередньо спирається на вимоги Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки, вона містить відповідні зазначеному документу цілі – стратегічні та оперативні, а також завдання, що передбачають спільні дії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Водночас, Стратегія розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року враховує унікальність громади та її потреби в розвитку, отже містить власні цілі та завдання розвитку громади.

Моніторинг реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року здійснюватиметься щорічно у форматі звіту про виконання стратегічних цілей та заходів, шляхом його публікації на офіційному сайті, інформаційних ресурсах Нововодолазької селищної територіальної громади та представлення його на сесії селищної ради. Фінансування заходів і проектів Стратегії планується здійснювати за рахунок коштів державного бюджету, обласного бюджету, місцевого бюджету та інших джерел фінансування, у тому числі за рахунок коштів інвесторів, які залучаються до реалізації конкретних інвестиційних проектів та виконання програм, міжнародних фінансових організацій, інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

До сфери охоплення СЕО документа державного планування відноситься оцінка наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації проектних рішень.

Стратегічна екологічна оцінка документа державного планування – Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року, здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Таким чином, заходи, які заплановані ДДП «Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року та Плану заходів з її реалізації на період до 2027 року» відповідають екологічним цілям, встановленим на національному та регіональному рівнях. ДДП враховує їх і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Враховуючи географічне розташування об'єкту стратегічної екологічної оцінки, при затвердженні та впровадженні ДДП «Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року та Плану заходів з її реалізації на період до 2027 року» запропоновані цілі та заходи не матимуть транскордонного впливу.

2.Характеристика поточного стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, та прогностні зміни цього, якщо документ державного планування не буде затверджено

Для підготовки даного розділу використовувались дані Екологічного паспорту Харківської області за 2024 рік, Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Харківської області у 2023 році, Звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2025 рік та дані Головного управління статистики у Харківській області, моніторингові спостереження з різних джерел. Крім того, використовувалася інформація з офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

Територія, що розглядається ДДП «Стратегією розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів з її реалізації на період до 2027 року» – Нововодолазька селищна територіальна громада Харківського району Харківської області утворена як об'єднана територіальна громада 24 січня 2017 року, відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». До її складу увійшли: Нововодолазька селищна рада, Знам'янська сільська рада, Одринська сільська рада, Ордівська сільська рада, Сосонівська сільська рада, Староводолазька сільська рада, Просянська сільська рада, Рокитненська сільська рада, Липкуватівська сільська рада.

Адміністративним центром Нововодолазької селищної територіальної громади є селище Нова Водолага Харківського району Харківської області. У громаді 36 населених пунктів, утворено 12 старостинських округів (рис.2.1).

Рисунок 2.1 Розташування Новодолазької селищної ТГ¹

Громада розташована в західній частині Харківської області, її площа становить 578,4 км² та складає 1,84% від території Харківської області.

Новодолазька громада межує з Мереф'янською, Південною, Люботинською, Зміївською, Старовірівською та Валківською громадами.

Всього до складу Новодолазької територіальної громади входять 36 населених пунктів, 2 селища і 34 села. Адміністративним центром Новодолазької селищної територіальної громади є селище Нова Водолага.

У громаді сформовано 12 старостинських округів (табл. 2.2.).

Таблиця 2.1 Новодолазька громада: склад та чисельність населених пунктів станом на 01.07.2024

Адміністративний центр/ Старостинський округ	Назва населеного пункту	Площа населеного пункту, га	Чисельність населення
Адміністративний центр	селище Нова Водолага	1922,5625	13804
Знам'янський старостинський округ №1	с. Знам'янка	287,2305	298
	с. Мануйлове	60,9825	10
Староводолазький старостинський округ №2	с. Стара Водолага	211,6151	455
	с. Бахметівка	67,5029	112
	с. Павлівка	81,8	107

Одринський старостинський округ №3	с. Одринка	503,7475	328
	с. Кут	30,1205	11
	с. Пластунівка	28,41	26
Ордівський старостинський округ №4	с. Ордівка	106	83
	с. Нова Мерефа	134,3	359
	с. Щебетуни	12,1	85
Сосонівський старостинський округ №5	с. Сосонівка	99,0757	257
	с. Бражники	102,195	127
	с. Моськівка	89,816	102
	с. Княжне	340,053	150
	с. Низівка	83,7725	72
	с. Стулепівка	140,7225	24
	с. Головнівка	29,7155	4
Новоселівський старостинський округ №6	с. Новоселівка	591,001	2694
Федорівський старостинський округ №7	с. Федорівка	198,391	263
	с. Круглянка	63,5	150
	с. Брідок	8,7023	1
Просянський старостинський округ №8	с. Просяне	1205,265	963
	с. Новопросянське	102,5285	103
	с. Дерегівка	240,31	209
	с. Лихове	172,912	104
Рокитненський старостинський округ №9	с. Рокитне	230,9	853
	с. Мокра Рокитна	193,2998	148
Ватутінський старостинський округ №10	с. Ватутіне	352,1905	1905
	с. Вільхуватка	568,1286	465
Бірківський старостинський округ №11	селище Бірки	167,1	535
	с. Гуляй Поле	189,5	79
	с. Василівське	34,6	44
	с. Ключеводське	56	12
Липкуватівський старостинський округ №12	с. Липкуватівка	142,2	942

Основний вплив на екологічну ситуацію в територіальній громаді мають такі чинники: розміщення на території громади промислових, сільськогосподарських та інших підприємств, поводження з твердими побутовими відходами, викиди в атмосферне повітря від автотранспорту.

Порівняно з іншими територіальними громадами стан навколишнього природного середовища Новодолазької селищної територіальної громади можна охарактеризувати як задовільний, оскільки на його території немає підприємств, які є найбільшими забруднювачами повітря, ґрунту, водних об'єктів у регіоні.

У Новодолазькій селищній територіальній громаді, як і у більшості громад регіону, є проблема з обмеженням екологічних спостережень на власній території, зокрема відсутність моніторингу якості поверхневих вод.

Не менш важливим є відчуття мешканців щодо стану екології громади. Згідно соціологічного опитування мешканців громади (проведене в рамках розробки Стратегії розвитку Новодолазької селищної територіальної громади до 2030 року), 88,5% опитаних оцінюють екологічний стан громади як задовільний, добрий чи відмінний.

Ландшафтні особливості рельєфу

Новодолазька громада знаходиться на північному заході Харківської області в зоні лісостепової рівнини та в долині річки Вільхуватка (басейн Сіверського Дінця).

Умовні позначення СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА РІВНИНА		
Лісостепова зона		
Лівобережно-Дніпровський край		
XXII Східнополтавська височинна область		
райони:	118	Краснокутсько-Карлівський
Східноукраїнський край		
XXV Харківська схилово-височинна область		
райони:	125	Богодухівсько-Старомерчинський
	126	Золочівсько-Чугуївський
	127	Лимансько-Вовчанський
	128	Білоколадсько-Великобурлуцький
	129	Валківсько-Мереф'янський
	130	Куп'янсько-Дворічанський
Степова зона		
Північно-степова підзона		
Лівобережнодніпровсько-Приазовський край		
XXIX Орільсько-Самарська низовинна область		
райони:	152	Зачепилівсько-Красноградський
	153	Кегичівсько-Сахновщанський
	154	Верхньоберецький
	156	Нижньотернівський
	157	Верхньотернівсько-Бритайський
Донецький край		
XXXIII Західнодонецька схилово-височинна область		
райони:	170	Барвінківсько-Новодонецький
Задонецько-Донський край		
XXXV Старобільська схилово-височинна область		
райони:	179	Балаклійсько-Руженський
	180	Куньєвсько-Борівський
	181	Сватівсько-Новоайдарський

Рисунок 2.2 Карта ландшафтного районування Харківської області.

Громада розташована в межах Харківської схилово-височинної області де виділяють Валківсько-Мерефянський район.

У ландшафтній структурі Харківської схилово-височинної області помітні регіональні відмінності. У північно-західній частині виділяються місцевості вододільних хвилястих рівнин з чорноземами типовими середньо гумусними і вилугуваними. Наявні також долинно-балкові місцевості зі змитими чорноземами опідзоленими і темно-сірими лісовими ґрунтами. У долинах річок сформувались яружно-балкові місцевості, з байрачними лісами, проявами зсувних процесів.

У південній частині сформувались місцевості вододільних і терасових рівнин з чорноземами типовими середньо гумусними.

Це надає ландшафтам рис перехідних від північно лісостепових до степових.

Характеристика ґрунтів

Ґрунтовий покрив на території громади досить різноманітний:

- чорноземи звичайні;
- чорноземи опідзолені;
- також темно-сірі опідзолені ґрунти.

Заплавні та балкові ділянки мають складний комплекс гідроморфних ґрунтів:

- лучні чорноземи;
- лучно-болотні;
- болотні ґрунти, часто з солонцями.

На території громади поширені ґрунти чорноземи глибокі середньо гумусні та опідзолені ґрунти. Є невелика частка реградованих чорноземів та дернові опідзолені ґрунти.

Рисунок 2.3 Структура ґрунтів Нововодолазької громади¹

¹ Карта ґрунтів України. <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#win2>

Переважна більшість ґрунтів (80%) на теренах громади належить до ґрунтів з доброю родючістю (80-66 балів).

Таблиця 2.2 Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу* ²

Район	Площа ґрунтів %						Середньо-зважений показник, %
	дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високий 4,1-5,0	дуже високий > 5,0	
Ново-вололазський		0,7	8,6	35,8	47	7,9	3,7

Більшість земель Нововодолазської громади з високим вмістом гумусу та придатні для успішного використання у сільському господарстві.

Структура земельного фонду

Загальна площа земельних ресурсів громади 57838,20 га, з якої 42971,8 га (74,3%) становлять землі сільськогосподарського призначення, ліси та лісовкриті площі – 11003,45 га (19,02%), землі водного фонду – 490,35 га (0,84%), забудована територія – 2507,0 га (4,33 %). Серед останніх землі, що використовуються для відпочинку становлять 693,2 га (1,2%). Основна частина земель сільськогосподарського призначення припадає на сільськогосподарські угіддя – 41834,4 га (72,33%), під господарськими будівлями та дворами незначні площі – 693,29 га (1,2%), під господарськими шляхами і прогонами майже так само – 371,2 га (0,64%) (рис.3.2.). Тобто більше двох третин земель громади використовуються в сільськогосподарському виробництві. Водночас є доволі значні площі лісів та значна частка земель для розвитку рекреації.

Таблиця 2.3 Структура земельного фонду Нововодолазської громади в розрізі категорій земель

Категорія земель	Площа, га	Відсотків до загальної площі
Землі сільськогосподарського призначення	42971,8880	74,30
в т.ч.		
сільськогосподарські угіддя	41834,4038	72,33
під господарськими будівлями і дворами	693,2945	1,20
під господарськими шляхами і прогонами	371,1897	0,64
землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості	-	-
Інші	73,00	0,13
Ліси та інші лісовкриті площі	11003,45	19,02
в т.ч.		
лісові землі	10199,8053	17,64

² ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ за 2019 рік

Категорія земель	Площа, га	Відсотків до загальної площі
Чагарники	803,6447	1,39
Забудовані землі	2507,0438	4,33
В Т.Ч.		
під житловою забудовою	471,8383	0,82
землі промисловості	116,8994	0,20
землі під відкритими розробками, кар'єрами, шахтами та відповідними спорудами	191,4302	0,33
В Т.Ч.		
відкриті розробки та кар'єри, шахти, які експлуатують	191,4302	0,33
інші (під відпрацьовані розробки та кар'єри; закриті шахти; відвали; терикони, які не експлуатують)	-	-
землі, які використовуються у комерційних цілях	31,2866	0,05
землі громадського призначення	106,5813	0,18
землі змішаного використання	24,4000	0,04
землі, які використовуються для транспорту та зв'язку	853,2891	1,48
землі, які використовуються для технічної інфраструктури	18,1124	0,03
землі, які використовуються для відпочинку та інші відкриті землі	693,2065	1,20
Землі під водою (водні ресурси)	490,3598	0,84
В Т.Ч.		
під ставками	375,0948	0,64
природними водотоками (річками та ставками)	108,7650	0,19
штучними водотоками (каналами, колекторами, канавами) ставками	6,5	0,01
Відкриті заболочені землі та землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	368,0676	0,64
Відкриті заболочені землі та землі	497,3908	0,87
ВСЬОГО	57838,20	100

Графічно ця інформація виглядає так:

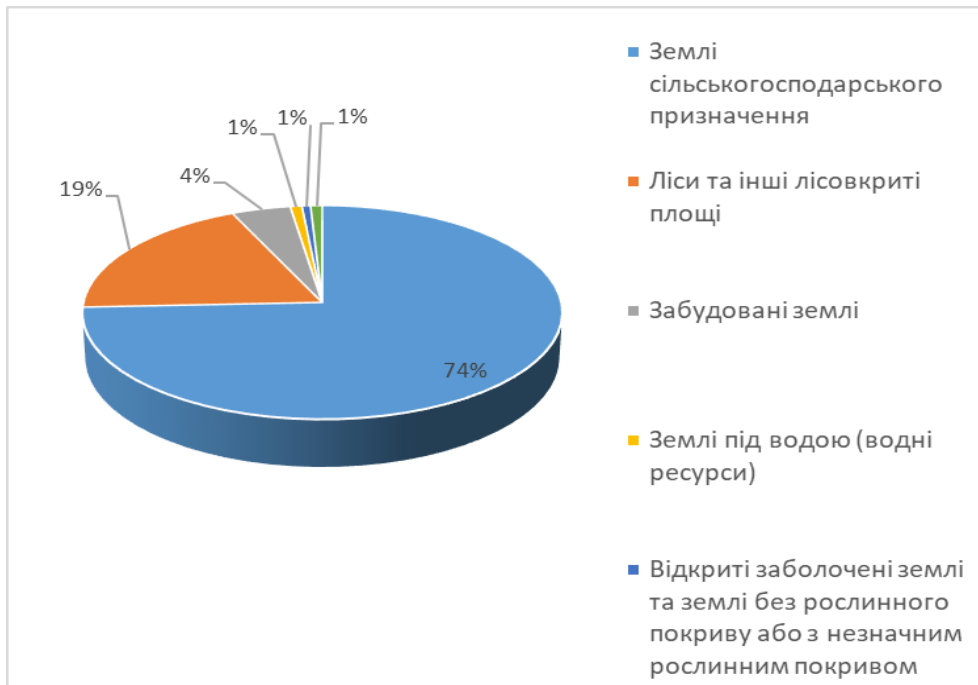

Рисунок 2.4 Структура земельних ресурсів Нововодолазької громади

Основними напрямками збереження земельних ресурсів є: збільшення площі лісів, резервування та охорона земель з ділянками природної степової рослинності, відновлення природного стану витоків річок, встановлення на місцевості прибережних захисних смуг, збереження водно-болотних угідь.

Обов'язковими є профілактичні заходи, до яких відносяться: заборона будівництва ставків без спеціалізованих інженерних дослідів; виключення або зниження витоків із водоймищ, каналів і ставків; регулювання поливу сільськогосподарських угідь з урахуванням гідрогеологічних особливостей територій і метео- умов; виключення або зниження витоків з полів фільтрації, підземних резервуарів, мереж водопроводів, тепломереж і каналізації; запобігання замуленню річок і водотоків, розчищення і поглиблення, засипання природних дрен (балок, ярів і вимивин); скорочення тривалості затоплення траншей і котловин атмосферними опадами при веденні будівництва; регулювання поверхневого стоку, організація і періодичний ремонт мереж зливостоків.

Основними антропогенними факторами, що впливають на стан земель та довкілля, є сільське господарство, промисловість, транспорт, енергетика та ін. Ґрунти є складовою частиною будь-яких наземних екосистем і учасником усіх процесів трансформації та міграції речовин, що відбуваються в біосфері і зумовлюють функціонування екосистем. У зв'язку з інтенсивними ерозійними процесами спостерігається комплекс факторів деградації, таких як: зниження вмісту гумусу, декальцинація, забруднення хімічними речовинами (важкими металами, пестицидами, нітратами), тощо.

Підсилення процесів деградації ґрунтового покриву, обумовлені техногенним забрудненням та збройною агресією російської федерації.

Потенційними територіями, де можливе забруднення ґрунтів із перевищенням нормативних гранично-допустимих рівнів по хімічним показникам, є ділянки вздовж залізничних та автомобільних доріг.

Забруднення ґрунтового покриву залізничним транспортом здійснюється шляхом сухих та рідких викидів шкідливих (токсичних) хімічних речовин.

Зважаючи на значимість негативного впливу важких металів на довкілля та родючості ґрунтів, до заходів послаблення негативного впливу від експлуатації залізничного транспорту належать: озеленення примігстральної території; впровадження комплексу комбінованих екранів, розподілених площинних фільтрів на території санітарно-захисної зони; проведення модернізації залізничного транспорту з метою зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, зокрема важких металів.

Залізничний транспорт залишається головним перевізником лісних, земельних і мінеральних ресурсів, а також вагомим споживачем палива, негативно впливаючи на довкілля, але у порівнянні з автомобільним транспортом вплив залізничного транспорту на ґрунтовий покрив значно менший.

Автомобільні дороги державного та місцевого значення, що розташовані на території Нововодолазької громади є важливим структурним елементом транспортних комунікацій, по яким здійснюється автомобільне сполучення, що призводить до забруднення ґрунтів важкими металами, до числа забруднюючих ґрунти речовин також відносяться і тверді компоненти, що містять сажу.

Основними чинниками інтенсивного забруднення атмосферного повітря автотранспортом, і як слідство забруднення ґрунту придорожньої смуги є: постійно зростаюча кількість автотранспорту; експлуатація технічно-застарілого автомобільного парку; низька якість паливно-мастильних матеріалів; незадовільний стан дорожнього покриття проїзної частини доріг.

Заходами послаблення негативного впливу від експлуатації автомобільних доріг є впровадження захисних заходів (шумові бар'єри, зелені насадження уздовж узбіч тощо), покращення дорожнього покриття автомобільних доріг, обмеження швидкості руху автомобільного транспорту.

Ґрунти зазнали інтенсивного ущільнення важкою військовою технікою.

В результаті фізичних пошкоджень ґрунтів збільшується неоднорідність, зменшується об'єм пор, ускладнюється доступ води і кисню, руйнується структура, що в результаті призводить до зниження родючості орних ґрунтів в цілому. Таким чином, відбувається механічна деградація ґрунтів, які потребують рекультивації.

Ймовірні зміни стану земельних ресурсів та ґрунтів, якщо ДДП не буде затверджено.

У випадку, якщо Стратегію не буде затверджено, а оперативні завдання, що можуть покращити стан навколишнього природного середовища, не будуть реалізовані, є ризик погіршення якісного стану ґрунтів на території ТГ.

Ризик погіршення без реалізації завдань Стратегії:

A.6.1 Будівництво, ремонт та відновлення мереж водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади;

A.6.2 Відновлення очисних споруд;

A.8.1 Організація навчання населення культурі поведінки з ТПВ;

A.8.2 Реорганізація системи поведінки з ТПВ. Переробка сміття;

A.8.3 Організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища;

B.2.1 Інформаційно-консультаційна підтримка впровадження практик виробництва органічно та екологічно чистої продукції;

B.3.1 Розробка нової містобудівної документації.

Рослинність

У ландшафтному відношенні територія Нововодолазької територіальної громади Харківського району розташована в південній підзоні лісостепної зони. За геоботанічним районуванням відноситься до павлоградського (Дніпровсько-Донецького) геоботанічного округу різнотравно-типчаково-ковилових степів, байрачних дубових лісів, заплавної луки і лучно-галофільної рослинності на лесових терасах, созівський геоботанічний район.

Більше однієї п'ятої території Нововодолазької громади становлять ліси та лісові території – 11003,45 га, що складає 19,02% від загальної площі громади.

На теренах громади переважають широколистяні – насамперед, дубові, березові, менше – вільхові, осикові. Частина лісів – мішані.

На даний час рослинний покрив Нововодолазької територіальної громади Харківського району зазнав значних змін під впливом господарської діяльності людини. Переважна

кількість земельних угідь розорано, багато площі лісів вирублено. Переважають культурні ландшафти – розорані ділянки.

Природна лугово-степна рослинність збереглася лише на схилах річкових долин, балок і ярів, в заплавах річок й днищах білок, ділянках не придатних для сільського господарства, але ж і вона зазнала значних змін.

В травостой зустрічається наступний видовий склад: злакові, бобові, різнотрав'я, гробостеблові. Існуюча лісова рослинність громади представлена головним чином, лісами і лісовими насадженнями по ярах і балках, полезахисними лісопосадками дорожно-захисними смугами та іншими насадженнями.

Основними лісообразуючими породами корінного деревостану є дуб звичайний і сосна звичайна. Супроводжуючими породами є: ясен, ільмові, вільха чорна, верба, у другому ярусі граб, клен, липа.

На деяких ділянках зустрічаються низькоплотні насадження. Утворилися вони в результаті проведення санітарно-вибіркового рубок, пов'язаних з висиханням дубових деревостанів, створення в минулому тополевих насаджень, які не забезпечують створення стійких насаджень.

Трав'янистий покрив листяних лісів представлений широким видовим складом:

злакові – овсяниця гігантська, тонконіг вузьколистий;

різнотрав'я – сніть звичайна, маренка запашна, медунка широколистяна, копитень

європейський, зірочник, конвалія, зеленчук;

осокові – осока волосиста.

Тваринний світ

Фауна Нововодолазької територіальної громади Харківського району представлена тваринами, характерними для лісостепової зони. Відкриті простори луків і полів є середовищем проживання польового жайворонка, лугового чекана, жовтої трясогузки, варакуші і деркача.

Поблизу населених пунктів живуть звичайні чубаті жайворонки. До мишоподібних гризунів, що мешкають в цьому ж біотопі відносяться: полівка звичайна, сірий і звичайний хом'як. Велика кількість мишоподібних гризунів приваблює на поле хижаків: лисицю, ласку, з пернатих — канюка, боривітра і сову.

У прибережних водах розповсюджені такі амфібії і рептилії: озерна і ставкова жаби, звичайний і гребінчастий тритон, звичайна черепаха і вуж. З птахів біля водойм зустрічаються кулики, крячки, качки, очеретянки, іноді поганки і крохалі. У заростях прибережної рослинності – пастушки і камишниці, влаштовують гніздування деякі види синиць і вівсянок. Обривисті ділянки узбережжя служать місцем гніздування берегових ластівок.

У водоймах громади мешкають близько 30 видів риб: короп, в'юн, карась, линь, лящ, судак, щука і ін. В штучних водоймах ведеться промисловий лов коропа, білого амура, карася і товстолобика.

У лісах водиться єнотовидний собака, яка полює на луках і розоряє гнізда птахів. З лісовим біотопом пов'язано розповсюдження квакші, гадюки, медянки і веретениці, комахоїдних ссавців – кротів, їжаків, бурозубок і землерийок. Дупла старих дерев, ущелини стовбурів використовують в якості сховищ рукокрилі. З хижих ссавців крім звичайних лисиць, ласки, куниці зустрічаються лісовий тхір, горностай і вовк. Гризуни представлені такими характерними видами: заєць, білка, лісова соня, жовтогорла миша, руда лісова полівка, полівка підземна.

З великих копитних в лісі зустрічається лось, косуля і кабан. На жаль, в результаті меліоративних робіт зникли великі зарості очерету та інших великих рослин – макрофітів, що служили місцем відпочинку кабанів і лосів, що призвело до скорочення чисельності цих тварин.

Сучасний стан біорізноманіття викликає занепокоєння і потребує детального аналізу його фітоценотичного та біотопічного розподілу, насамперед тих систематичних груп,

представники яких занесені до списків рідкісних видів, оскільки оцінки фауністичного й флористичного багатства істотно залежать від наявності рідкісних видів.

В умовах війни та глобального антропогенного впливу на природний рослинний покрив найважливішим природоохоронним завданням є збереження видового різноманіття рослинних угруповань та, перш за все, забезпечення охорони рідких видів рослин.

Природно-заповідний фонд

В Новодолазській громаді є значна кількість об'єктів, що належать до природно-заповідного фонду (ПЗФ), всі – місцевого значення. Надалі – їхній перелік ³.

1. Мирчакова балка. Ентомологічний заказник місцевого значення. Площа 6.1 га. Дата створення 20.05.1993. Рішення Харківської облради № б/н.

Охороняється ділянка лучно-степової, водно-болотної та чагарникової рослинності у балці, що впадає у річку Івани. Ентомофауна заказника представлена лучними, болотними, еврибіонтними видами. Тут трапляються бджолині: андрени, галікти, евцери, рідкісні джмелі кам'яний, земляний, моховий, а також ентомофаги: красотіл пахучий, тахіна велика, мухи-дзюрчалки.

2. Пересіл. Ентомологічний заказник місцевого значення. Площа 12.2 га. Дата створення 20.05.1993. Рішення Харківської облради № б/н.

Заказник розташований на південь від села Мануйлове, в урочищі Пересіл, на схилі балки південно-східної експозиції, де зберігся фрагмент степового ентомологічного комплексу, трофічно і топічно пов'язаного з рослинними формаціями різнотравно-типчаково-ковилового степу.

3. Іванья. Орнітологічний заказник місцевого значення. Площа 128.6 га. Дата створення 21.05.1993. Рішення Харківської облради № б/н.

Розташований у межах Харківського району Харківської області, на південь від села Знам'янка. Статус присвоєно для збереження водно-болотний та лучний орнітокомплекс на заплаві річки Івани (притока Мжі). Водяться види, занесені до Європейського Червоного списку (деркач), Червоної книги України (журавель сірий), Червоних списків Харківської області (бугай, бугайчик, лунь лучний, сова болотяна, рибалочка).

4. Балки. Ентомологічний заказник місцевого значення. Площа 5 га. Дата створення 03.12.1984. Рішення Харківської облради № 562.

Балки — ентомологічний заказник місцевого значення, об'єкт природно-заповідного фонду Харківської області загальною площею 5,0 га, що розташовано біля села Федорівка Харківського району. Створено 1984 року.

Заказник розташований на схилі балки південно-західної експозиції. Своєрідний ландшафт, піщані ґрунти та виходи підґрунтових вод зумовили різноманітність флори та рослинності з участю рідкісних і лікарських видів.

³ Природно-заповідний фонд України <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-6.html>

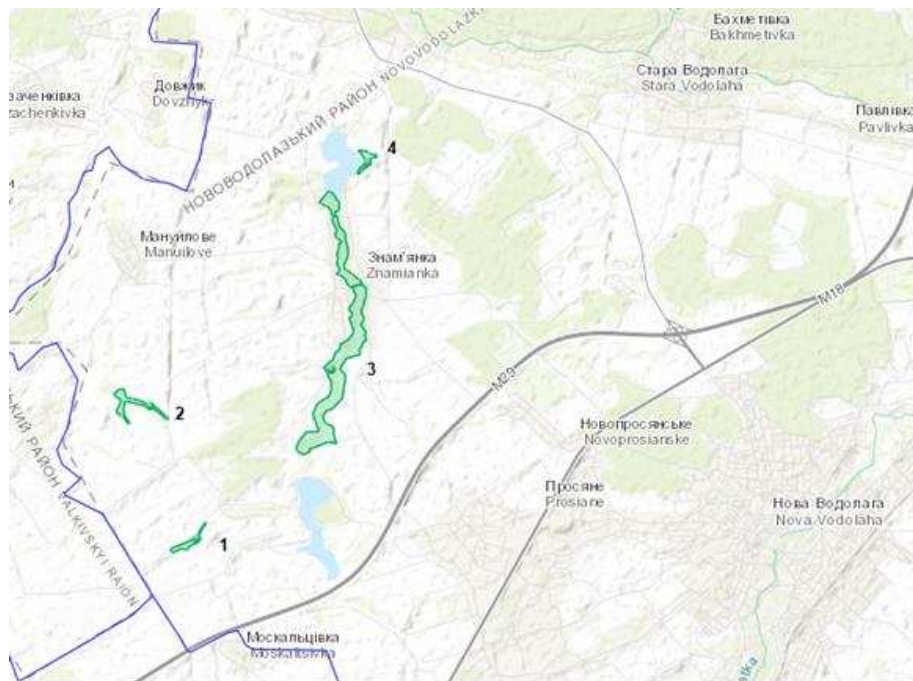
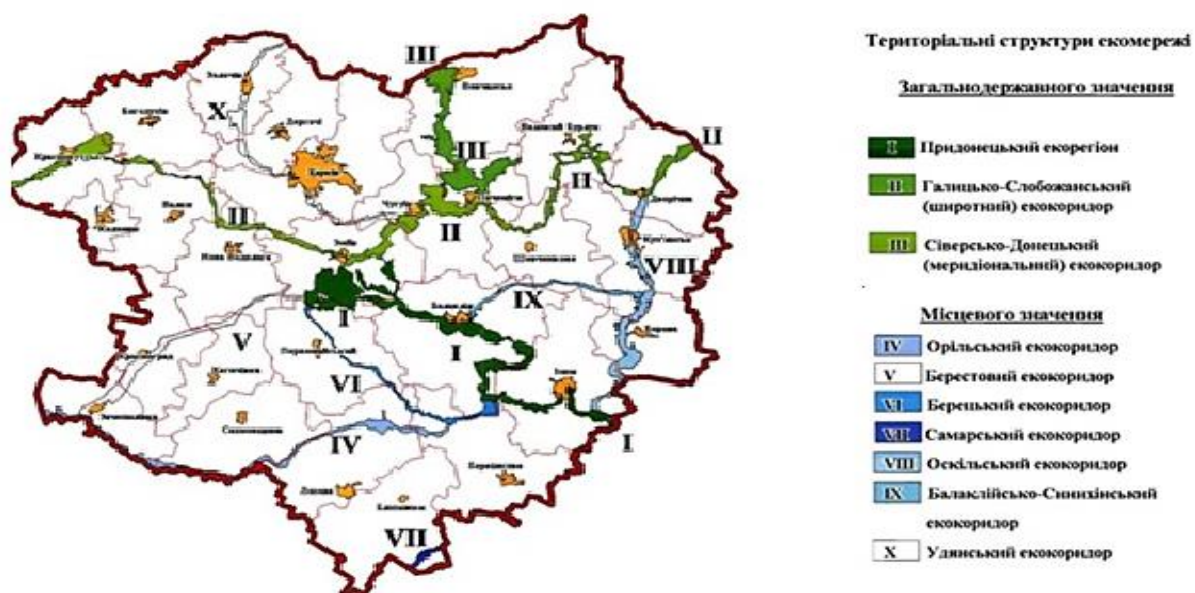

Рисунок 2.5 Місце розташування природно-заповідних об'єктів, які розташовані на території Новодолазської громади

Екологічна мережа⁴

Екологічна мережа – єдина територіальна система, яка створюється з метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, підвищення природноресурсного потенціалу території України, збереження ландшафтного та біологічного різноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, генетичного фонду, а також інших територій, які мають особливу цінність для охорони навколишнього природного середовища і відповідно до законів та міжнародних зобов'язань України підлягають особливій охороні.

Переважна більшість рідкісних видів на території Харківської області знаходиться нині в долинах річок. Місця концентрації їх на ділянках непорушеної рослинності слід вважати екологічними ядрами, а ділянки, що поєднують ядра між собою, – екологічними коридорами.

⁴ Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми соціально-економічного розвитку Харківської області на 2025 рік.

Рисунок 2.6 – Схема регіональної екологічної мережі Харківської області

На півночі через територію Нововодолазької селищної територіальної громади проходить Галицько-Слобожанський (широтний) екокоридор загальнодержавного значення.

Формування Смарагдової мережі

Відповідно до Закону України від 29.10.1996 № 436/96-ВР «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» Україна взяла зобов'язання вживати необхідних заходів для підтримання популяцій дикої флори та фауни на такому рівні або для приведення їх до такого рівня, який відповідає, зокрема, екологічним, науковим і культурним вимогам, та що враховують при цьому економічні та рекреаційні вимоги, а також потреби підвидів, різновидів чи форм, що перебувають під загрозою на місцевому рівні.

Необхідність збереження видів флори і фауни та типів природних оселищ є зобов'язанням України перед Радою Європи в рамках Бернської конвенції та Європейським Союзом в рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (додаток ХХХ). Додатком ХХХ до Угоди передбачено заходи щодо наближення національного законодавства в секторі «Охорона природи» у частині двох директив ЄС: Директива № 2009/147/ЄС про захист диких птахів (Пташина директива), Директива № 92/43/ЄС про збереження природного середовища існування дикої флори та фауни (Оселищна директива).

За інформацією науково-дослідної установи «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» European Environment Agency у Emerald Network – General Viewer представило перелік територій по Харківській області, які включені до Смарагдової мережі та затверджені Постійним комітетом Бернської конвенції⁵.

На території громади в районі населених пунктів Рокитне та Ватутіне розпочинається об'єкт Смарагдової мережі «Долина річки Мож» площею 12 тис. га. Код UA0000299

Майже незмінена людською діяльністю заболочена долина невеликої лісостепової річки Мож. Різноманітні болотні асоціації рослинності, сфагнові болота у «борових блюдцях». Гніздування сірого журавля. Популяції лучних орхідей, рідкісних видів комах, риб).

В районі сел. Бірки розпочинається об'єкт Спасів Скит, площею 4000 га. Код UA0000275.

Нагірні діброви, суходольні луки на вододілі басейнів річки Дніпро та річки Дон.

⁵ Карта Смарагдової мережі <https://emerald.eea.europa.eu/>, Території Смарагдової мережі України <https://wownature.in.ua/oberihaymo/terytorii-smarahdovoi-merezhi/>, Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми соціально-економічного розвитку Харківської області на 2025 рік. Українська природоохоронна <https://uncg.org.ua/smarahdovyi-status/>

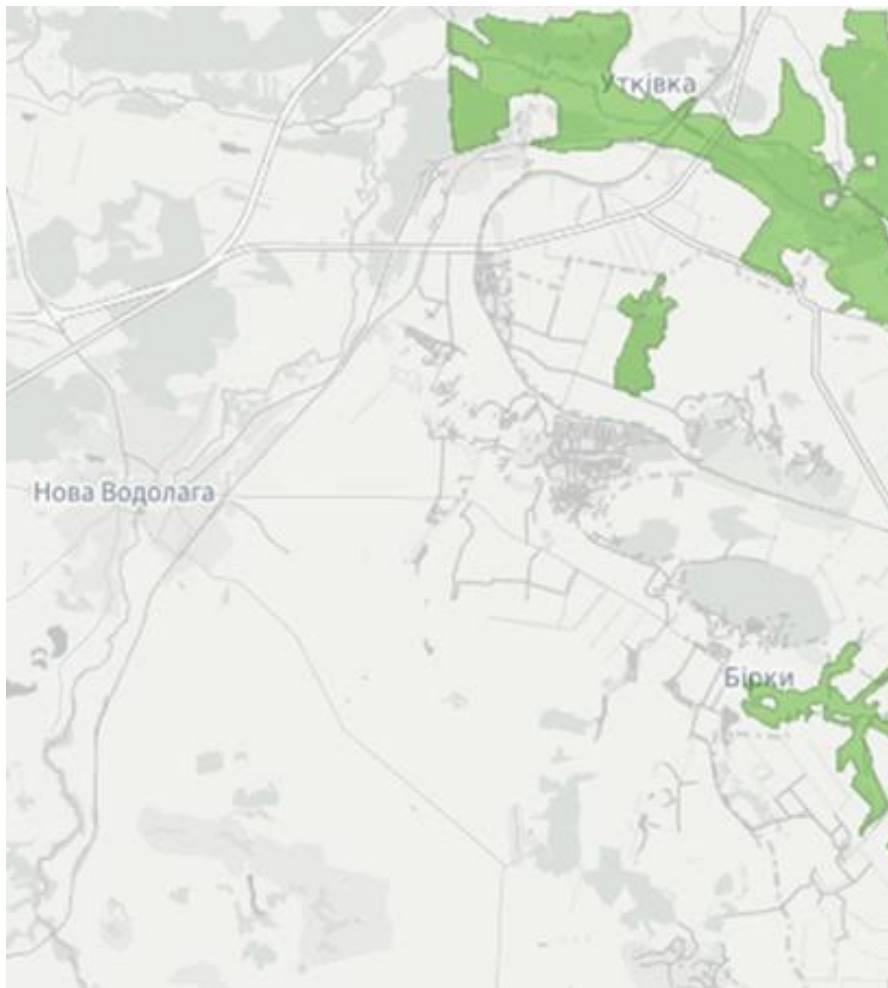

Рисунок 2.7 Об'єкти Смарагдової мережі на території громади.

Ймовірні зміни стану рослинного та тваринного світу, якщо ДДП не буде затверджено .

Якщо Стратегію не буде затверджено, біорізноманіття на території ТГ, скоріше за все, залишиться на сталому рівні, але впровадження оперативних завдань ДДП щодо охорони навколишнього природного середовища може позитивно вплинути на чисельність різних видів флори та фауни.

З метою збереження в природному стані типових або унікальних комплексів на території ТГ, задля збереження біологічного та ландшафтного різноманіття на території ТГ Стратегією заплановано ряд завдань:

- А.8.3 Організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища;
- А.9.1 Благоустрій зон відпочинку, парків, скверів середовища;
- В.3.1 Розробка нової містобудівної документації;
- В.5.1 Розвиток та популяризація різноманітних видів туризму в громаді;
- В.5.3 Створення інфраструктури відпочинку в рекреаційних зонах та поруч туристичних об'єктів – наявних і потенційних;

Усі вище перелічені завдання Стратегії передбачають найбільший рівень збереження природного стану наявних біоценозів та призведуть до поліпшення екологічної ситуації на території громади.

Геологічні та гідрографічні умови

У структурному відношенні Нововодолазька територіальна громада належить до Полтавської рівнини. Склад інженерно-геологічних умов території, характер і інтенсивність процесів, що трансформують її поверхню, неабиякою мірою визначені тектонікою району.

Нововодолазька селищна територіальна громада розташована у західній частині Харківської області, в зоні лісостепової рівнини та в долині річки Вільхуватка (басейн Сіверського Дінця).

Корисні копалини громади:

- природний газ;
- кварцовий пісок

Геологічна будова території, що аналізується ДДП – Теригенна сіроколірна формація палеогену-раннього міоцену об'єднує строкаті за складом та умовами формування відклади загальною потужністю до 560 м, які трансгресивно залягають на розмитій поверхні мезозойських порід. Нижня частина розрізу (палеоцен, сумський ярус) складена опоками, пісковиками, алевритами, пісками, алевритовими та піщаними глинами, які залягають на глибині від 40 до 250 м.

Вище по розрізу залягає товща переважно піщаних відкладів еоцену (канівський, бучацький яруси) та олігоцену (харківський ярус). Виключенням є київський ярус еоцену, що представлений глинами та мергелями з прошарками пісків та опокоподібних пісковиків. Глинисті породи зустрічаються головним чином у київському ярусі, в канівському, бучацькому та харківському ярусах вони присутні у вигляді малопотужних прошарків.

Верхньоальпійський структурний поверх складений відкладами пізнього міоценупліоцену та четвертинними відкладами.

Алювіальні відклади плейстоцену та голоцену дуже поширені в межах регіону, особливо на лівобережжі р. Дніпро.

У складі алювію можна відокремити три фації:

- руслову, яка представлена переважно дрібно та середньозернистими пісками з галькою та гравієм;
- заплавну, що складається головним чином із суглинків, тонкозернистих пісків та глин;
- старичну, що представлена замуленими суглинками та глинами.

Водовмісні породи голоценового, плейстоценового та палеоген-неогенового віку утворюють водоносні горизонти невеликої потужності та нерівномірної водонасиченості, що пов'язані між собою.

Гідрогеологічні умови визначаються геолого-тектонічною будовою, літологією і ступенем тріщинуватості порід, а також геоморфологічними і кліматичними особливостями району. В гідрогеологічному відношенні Нововодолазька громада відноситься до Донецько-Донського артезіанського басейну.

Ймовірні зміни стану геологічних та гідрографічних умов, якщо ДДП не буде затверджено. Стратегією не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на геологічне і гідрогеологічне середовище на території ТГ. Тому у випадку, якщо ДДП не буде затверджено, стан геологічного та гідрологічного середовища території Нововодолазької ТГ більш ймовірно залишатимуться на рівні сучасних показників.

Але без впровадження завдань Стратегії щодо будівництва нових, реконструкції, капітального ремонту, модернізації мереж централізованої системи водопостачання, водовідведення та каналізації; реконструкції, модернізації та капітального ремонту очисних споруд, тобто без належного очищення стічних вод, існує ризик активізації небезпечних фізико-геологічних явищ та процесів.

Водні ресурси

Землі водного фонду громади складають 278,38 га. Найбільша річка – Мжа (Мож) (права притока Сіверського Дінця) з притокою Вільховатка. Окрім річок Джгун, Одринка, Івани водні ресурси громади представлені мальовничими ставками, більшість з яких орендують для вирощування риби. Наявність водосховищ та ставків дозволяє певною мірою здійснювати сезонний перерозподіл стоку, створювати необхідні запаси води, забезпечувати потреби населення і галузей економіки у водних ресурсах. Зворотна сторона – значна зарегульованість стоків.

Болота невеликі за площею і знаходяться переважно в заплавах річок та улоговинах між моренними горбами.

Масиви поверхневих вод Харківської області, на яких здійснювався державний моніторинг,

відносяться до II класу хімічного стану «недосягнення доброго». За даними досліджень в межах Харківської області не зафіксовано перевищень екологічних нормативів якості по пріоритетним та басейновим специфічним показником (масові концентрації пестицидів, алкілфенолів, поліароматичних та галогенних вуглеводів). Значення пріоритетних показників в значній мірі знаходяться за межею визначень.

Найбільший вплив на поверхневі води Нововодолазької громади чинять: житлово-комунальне господарство, промислові підприємства, рекреаційне природокористування та сільське господарство. Саме вплив цих галузей зумовлює погіршення екологічного стану водних ресурсів. Гідроекологічний моніторинг проводиться для річки. Поверхневі води більшої частини території громади не охоплені моніторингом.

Поточні щомісячні дані державного моніторингу поверхневих вод за основними показниками якості доступні в застосунку «Дія»⁶.

Водотоки малих розмірів, схилі водотоки та струмки залишаються неохопленими спостереженнями та охороною від забруднення. Часто саме вони є колекторами скиду стічних вод, поверхневих вод з автошляхів та забудов, до них безпосередньо виводяться побутові стічні води з приватного сектора, а у яри скидається сміття при організації сміттєзвалищ та ін. Ці водотоки є постійними джерелами надходження забруднюючих речовин у водні об'єкти, в які вони впадають, в тому числі й у водосховища та річки, що є джерелами водопостачання. Під час значних паводків з верхніх ланок гідрографічної мережі сміття переноситься у нижні ланки, створюючи засмічені відклади на їх дні й постійні джерела надходження забруднюючих речовин у воду.

Нововодолазька громада має високу водозабезпеченість. Для потреб рекреації місцеві малі річки використовуються мало. Негативно на стан водних ресурсів громади впливає брак (повна відсутність у селах) системи централізованого водовідведення. Зокрема, це призводить до забруднення питної колодязної води.

У таблиці 2.4 наведено показники використання води суб'єктами господарювання Нововодолазької громади, які відповідно до Порядку ведення державного обліку водокористувачі зобов'язані звітувати про використання води (за даними Державного водного кадастру за розділом: «Водокористування»). Наведені дані засвідчують, що у Нововодолазькій громаді суб'єкти господарювання здійснюють скид неочищених зворотних (стічних) вод в поверхневі водні об'єкти.

Таблиця 2.4 Використання води у Нововодолазькій громаді у 2023 р., млн. м³.

Показник	Харківська область	Нововодолазька громада
Кількість водокористувачів, які звітують (одиниць)	3418	1
Забрано із природних водних об'єктів, всього у т. ч.	139,5	0.166
із підземних водних об'єктів	18,9	0.166
Використано свіжої води, всього у т. ч.	119,3	0,166
на питні і санітарно-гігієнічні потреби	72,6	0.120
на виробничі потреби	43,7	0.035
на потреби зрошення	1,5	0.000
на інші потреби	60,1	0,011
Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод, всього у т. ч.	156,5	0.104
забруднених	3,9	0.104
нормативно чистих без очистки	18,9	-

На території Нововодолазької громади, централізоване водопостачання та водовідведення здійснюються в селищі Нова Водолага (кількість населення забезпечені централізованим водопостачанням в селищі – 4,8 тис. осіб, кількість населення забезпечені централізованим водовідведенням – 3,0 тис. осіб) та в селах Рокитне, Мокре Рокитне та Ватутіно.

В селах громади водопостачання здійснюється з власних колодязів та свердловин. Те саме

⁶ Дані державного моніторингу поверхневих вод <https://data.gov.ua/dataset/surface-water-monitoring>

стосується водовідведення – його забезпечують місцеві мешканці переважно за допомогою асенізації.

Обсяг споживання питної води населенням у 2023 р. (централізоване водопостачання селища Нова Водолага) становив 97.5 тис. м3.

Таблиця 2.5 Водопостачання та водовідведення

Показники	2019	2020	2021	2022	2023
Протяжність мереж водопостачання, км	26.0	26.0	26.0	26.0	26.0
Протяжність мереж водовідведення, км	16.6	16.6	16.6	16.6	16.6
Споживання питної води, тис. м3 – всього, у тому числі:	162.9	153.5	152.5	156.9	166.2
- населення	107.4	100.7	99.3	94,3	97.5
- підприємства	20.1	19.4	20.9	27.7	33.4
потреби підприємства (в т.ч втрати)	35.4	33.4	32.3	34.9	35.3

Дослідження якості питної води КП «Нововодолазьким ВКП» проводиться щомісячно, згідно графіка здійснення виробничого контролю безпечності та якості питної води. За даними протоколів дослідження питної води, проби води за визначеними показниками відповідають вимогам ДСанПіН «Показники безпечності та окремі показники якості питної води в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуаціях іншого характеру» затверджених наказом МОЗ від 22.04.2022 року № 683.

Скид зворотних вод після очисних споруд здійснюється в річку Вільхуватка. Згідно з результатами дослідження стічних вод після очистки, очисні споруди не забезпечують очищення стічних вод до нормативних показників (ГДС). Для забезпечення скиду зворотних вод в межах нормативних показників та з метою дотримання якості води поверхневого водного об'єкта необхідно вирішити питання щодо реконструкції очисних споруд.

Ймовірні зміни стану водних ресурсів, якщо ДДП не буде затверджено. З метою охорони водних ресурсів та їх раціонального використання Стратегією визначено за необхідне виконання ряду завдань щодо вирішення проблемних питань з охорони і раціонального використання водних ресурсів на території ТГ:

- А.6.1 Будівництво, ремонт та відновлення мереж водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади;
- А.6.2 Відновлення очисних споруд;
- А.8.3 Організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища;
- А.8.1 Організація навчання населення культурі поведінки з ТПВ;
- А.8.3 Організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища.

Якщо вищезазначені оперативні завдання Стратегії не будуть реалізовані на території ТГ, в майбутньому існує загроза погіршення якісного стану водних ресурсів через потрапляння забруднених стічних вод до водних об'єктів, подальший розвиток житлової та громадської забудови населених пунктів громади, як і виробничо-промислового сектору, спричинятиме техногенне навантаження на водні об'єкти, що розташовані на території Нововодолазької ТГ.

Кліматичні умови

Територія громади розташована в межах Середньоруської лісостепової фізико-географічної провінції, належить до недостатньо вологої теплової агрокліматичної зони. Помірно жарке літо та м'яка зима створюють сприятливі умови для розвитку аграрного сектору в Нововодолазькій селищній територіальній громаді. Середньорічна кількість опадів становить від 450 до 600 мм. Середня температура повітря липня становить +21 °С. Середня температура повітря січня становить -7 °С.

Таблиця 2.6 Середня обласна температура повітря (°C) 2023 рік

Темпера- тура, оС	За місяць												За рік
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Середня (2023 р.)	-2,7	2,3	4,7	10,3	15,3	18,9	21,5	22,6	17,2	10,1	4,4	0,0	10,0
Норма (1990- 2020 рр.)	-4,6	3,9	1,4	9,6	15,9	19,8	21,7	20,8	14,9	8,1	1,6	- 3,1	8,5

Середньорічна температура за 2023 рік становила 10,0° тепла, що вище за кліматичну норму на 1,5°. Середня температура за літній період (13 травня по 02 жовтня) становила 20,1° тепла. Середня температура за зимовий період (29 листопада 2022 р. – 25 лютого 2023 р.) становила 2,0° морозу.

Динаміка середньорічної температури повітря на станціях Харківської області⁷

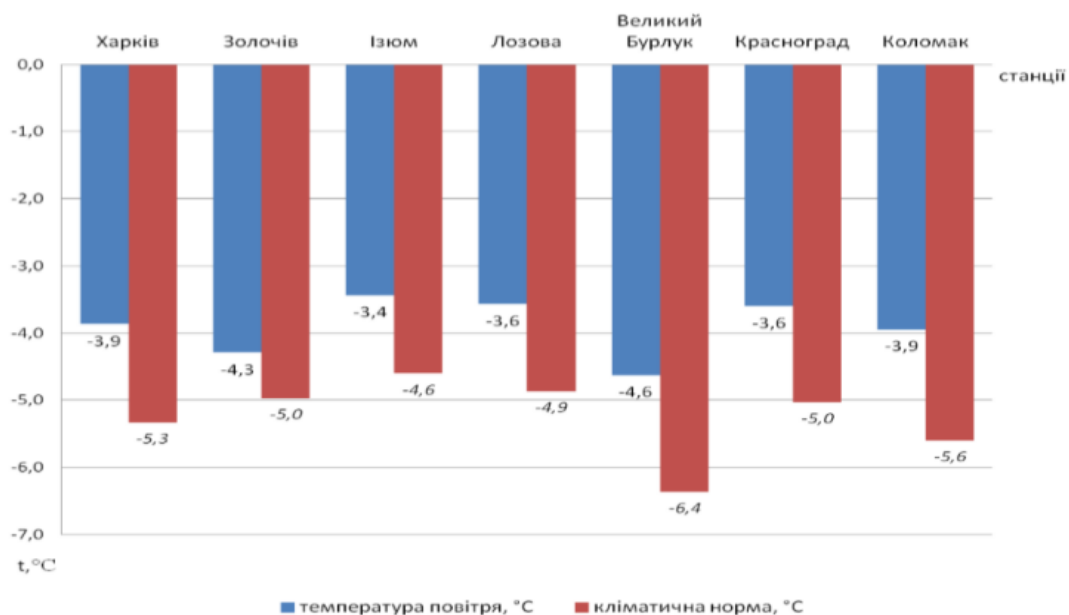

Рисунок 2.8 Зміна температури повітря на станціях Харківської області (зима)

⁷ Стратегічна екологічна оцінка Програми соціально-економічного розвитку Харківської області за 2024 рік.

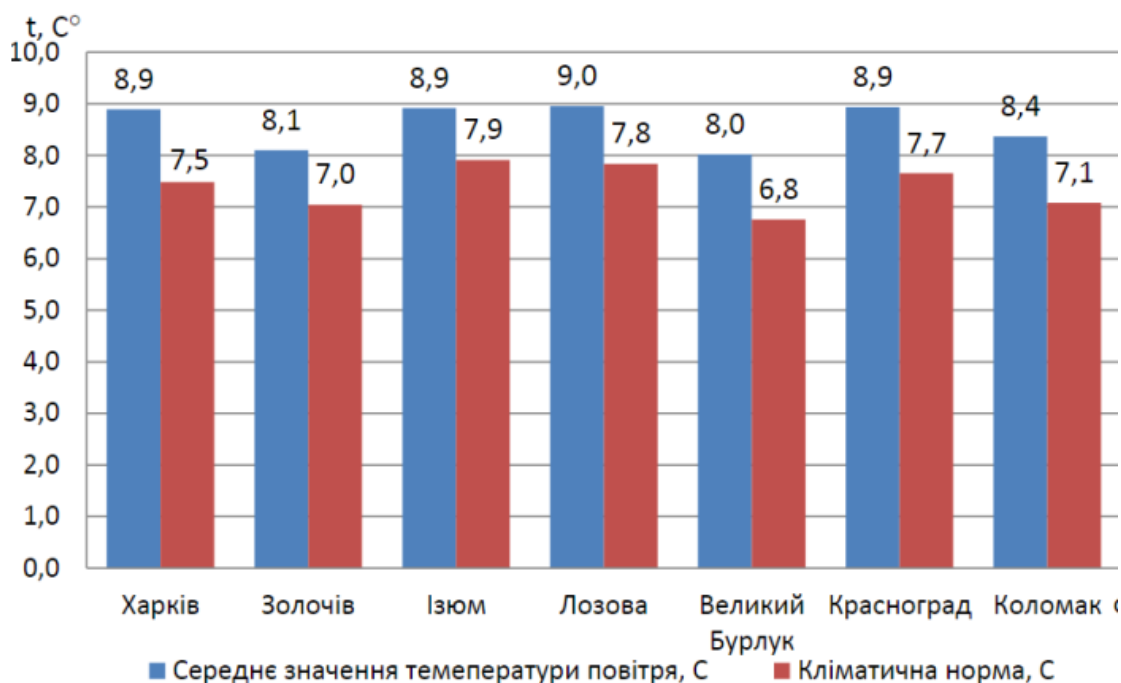

Рисунок 2.9 Динаміка температури повітря на станціях Харківської області (літо)

За результатами досліджень встановлено, що температурний режим на станціях Харківської області характеризується зростанням в бік потепління. Зміни середньодобової температури повітря на станціях вказують, що найбільші амплітуди характерні для зимового періоду відповідно до кліматичної норми, особливо це відчутно у січні.

Це пояснюється послабленням впливу на формування температурного режиму радіаційних факторів та підсиленням загальних циркуляційних факторів. Найбільшу повторюваність високих температур (25°C і вище, 30°C і вище) можна очікувати на станціях Харків, Лозова та Берестин. Встановлено, що найбільший вплив антропогенної діяльності на кліматичні умови території виявляється у збільшенні температури повітря.

Варто зазначити, що значний вплив на навколишнє природне середовище, який в свою чергу призводить до зміни клімату є діяльність людини. Суттєво покращило б ситуацію скорочення викидів парникових газів та поступовий перехід до споживання чистої енергії, тобто енергії вітру, сонця, води та землі (геотермальна енергія). Генерація енергії від відновлюваних джерел не супроводжується значними викидами небезпечних газів на відміну від викопного палива. Тому звітом про СЕО надаються рекомендації щодо використання сучасних технологій в системах опалення та використання альтернативних джерел енергії.

Загальний стан навколишнього середовища Нововодолазької ТГ можна вважати задовільним. Зміна поточного стану довкілля у разі не затвердження ДДП не передбачається. Але слід зазначити, що при затвердженні ДДП та реалізації заходів Стратегії суттєвого забруднення компонентів довкілля не очікується, що і буде розглянуто в звіті про СЕО.

Ймовірні зміни стану кліматичних умов території, якщо ДДП не буде затверджено. У випадку, якщо Стратегію не буде затверджено, а оперативні завдання, що можуть покращити стан атмосферного повітря на території громади, не будуть реалізовані, кліматичні умови на території ТГ більш ймовірно залишатимуться на рівні сучасних показників. Але за умови нарощування об'ємів виробництва промислових та сільськогосподарських підприємств на території ТГ, без впровадження оперативних завдань Стратегії, що спрямовані на покращення стану атмосферного повітря та запобігання змінам клімату: без реалізації заходів з енергоефективності з використанням сучасних інноваційних технологій, раціональне використання енергоресурсів у ЖКГ; без вдосконалення транспортної системи та модернізації технічної (інженерної) інфраструктури; без організації зелених зон на території громади; без покращення стану автомобільних доріг в населених пунктах ТГ – відбуватиметься збільшення кількості викидів, у тому числі і парникових газів, від стаціонарних джерел. Створюватиметься подальше існування ризиків негативного впливу антропогенної діяльності на кліматичні умови території та, відповідно, на здоров'я населення, що мешкає (перебуває) в межах території Нововодолазької ТГ.

Екологічні умови проживання населення Нововодолазької ТГ можна охарактеризувати, як задовільні (для оцінки екологічних умов проживання використано показники територіальної концентрації виробництва, господарської освоєності земель, густоти населення, забруднення природного середовища, природних умов (ступеня ураженості території несприятливими природно-антропогенними процесами).

Атмосферне повітря.

До основних антропогенних джерел забруднення атмосфери належать: теплове та енергетичне устаткування; промислові підприємства, сільське господарство та всі види транспорту.

До цього додався вплив російсько-української війни в вигляді забруднення повітря продуктами горіння, детонування авіабомб, ракет. За даними Міністерства довкілля України, обсяг викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря за час війни дорівнює обсягу викидів одного металургійного підприємства за цілий рік роботи. Від таких вибухів в атмосферне повітря викидаються свинець, сажа, вуглець й інші шкідливі речовини. А залишки снарядів містять сірку, мідь, залізо та вуглець. Непрямий вплив бойових дій – це пожежі в екосистемах, вибухи нафтобаз, атаки на промислові об'єкти та склади небезпечних відходів, як-от пінополіуретан, мінеральні добрива, лакофарбові вибори, аміачна селітра тощо. І хоча Нововодолазька громада розташована на значній відстані від основних воєнних дій, але вітрами шкідливі речовини розносяться на великі відстані.

Однією з основних традиційних причин забруднення атмосферного повітря є низький рівень оснащення джерел викидів пилогазоочисним обладнанням. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок по вловлюванню газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інше. Зазначені речовини надходять у повітря від котелень, які працюють на кам'яному вугіллі.

За останні роки спостерігається суттєве зростання викидів пересувних джерел. Викиди від автотранспорту за своїми обсягами перевищують викиди стаціонарних джерел. Основні забруднюючі речовини, що викидаються в атмосферу – діоксид та оксид азоту, оксиди вуглецю, діоксид сірки, сажа, вуглеводні тощо⁸.

Таблиця 2.7 Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тонн

Територія/роки	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Харківська область ⁹	100200	45000	44700	106500	94143,7	73371,7	23244,5
Нововодолазький район	866,4	1089,4	1445,8	2815,8	1137,9	Дані відсутні	Дані відсутні

Динаміка викидів засвідчує їхнє поступове зменшення в умовно довоєнний період, що може свідчити про успіхи природоохоронних заходів, спрямованих на екологічний контроль над виробництвом. Щоправда, навряд чи це стосується різкого падіння обсягів викидів у 2020 р. ймовірніше, що це пов'язано з впливом соціально-економічних наслідків пандемії ковіду – тобто зменшення обсягів промислового виробництва. Враховуючи динаміку обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2021-2022 рр., на території Харківської області спостерігається значне зменшення кількості викидів забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, що обумовлено зупинкою більшості підприємств через повномасштабне вторгнення росії.

⁸ Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Харківської області у 2023 році. Харків, 2024.

⁹ Викиди забруднюючих речовин і парникових газів у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення
https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/ns/vzap/arch_vzrap_u.htm

Таблиця 2.8 Викиди в атмосферне повітря діоксиду сірки та діоксиду азоту ¹⁰

Регіон	2022			2023			Темпи зростання (зменшення) обсягів викидів у 2023 році до обсягів 2022 року, %		
	Обсяг викидів, тис. тон	В тому числі		Обсяг викидів, тис. тон	В тому числі		Обсяг викидів,	В тому числі	
		діоксид сірки	діоксид азоту		діоксид сірки	діоксид азоту		діоксид сірки	діоксид азоту
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Харківська область	23,227	7,356	3,094	38,838	18,358	4,034	249,6	249,6	130,4

З 2021 року Нововодолазька громада увійшла до складу Харківського району, дані по району не відображають ситуацію в громаді, оскільки в складі району місто Харків та селища - супутники.

Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин найбільшу частину становлять діоксид та інші сполуки сірки – 47,3%, речовини у вигляді твердих суспендованих частинок – 21,5%, оксид вуглецю (9,6%), діоксид азоту – 10,4%. Крім того, від стаціонарних джерел забруднення у 2023 році в атмосферу області надійшло 3,8 млн. тонн діоксиду вуглецю.

Стаціонарні пости спостереження за станом забруднення атмосферного повітря в Нововодолазькій громаді відсутні.

До стаціонарних джерел забруднення атмосферного повітря на території Нововодолазької громади можна віднести підприємства, основними з яких є: КП «ВОДОЛАГАКОМУНСЕРВІС» (смт. Нова Водолага, вул. Донця Григорія, 6); АТ «Новоселівський ГЗК» (с. Новоселівка, вул. Пісчана, 2); ТОВ «Агроком Нова Водолага» (селище Нова Водолага, вул. Некрасова, 12), ТОВ «Нововодолазький масло-жировий комбінат» (селище Нова Водолага, вул. Пушкіна, 49), ТОВ «МК Ріал» (с. Новоселівка, вул. Воскресінська, 233), ТОВ «Данко Декор» (селище Нова Водолага, вул. Заводська, 1), ТОВ «Нововодолазький абразивний завод» (селище Нова Водолага, вул. Харківська, 144А)

Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел вищевказаних підприємств формують якісний стан атмосферного повітря на території Нововодолазької ТГ.

Переважну більшість викидів від пересувних джерел в Харківській області та Нововодолазькій ТГ дає автомобільний транспорт.

Загальні викиди токсичних речовин залежать від потужності і типу двигуна, режиму його роботи, технічного стану автомобіля, швидкості руху, стану дороги, якості палива. Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту з року в рік зростають та негативно впливають на якість атмосферного повітря в Нововодолазькій громаді. Частка автомобілів, які експлуатуються на території громади, далекі від довершеності, вони здебільшого не відповідають міжнародним стандартам щодо екологічної безпеки.

Двигуни автомобілів зазвичай морально і фізично застарілі. Забруднення атмосферного повітря в громаді від автотранспорту обумовлено такими факторами: постійне нерегульоване збільшення кількості автотранспорту, відставання якості палива від європейських стандартів; повільний розвиток мережі розв'язок і автошляхів; недосконалість управління дорожнім рухом та іншими проблемами; недостатньо розвинена законодавча та юридична база у галузі ефективного регулювання управління автотранспортом; відсутність механізмів впливу на збільшення забруднення довкілля автотранспортом.

Автомобілі викидають разом з відпрацьованими газами, випаровуванням паливо мастильних

¹⁰ Регіональна доповідь Про стан навколишнього середовища Харківської області за 2023 рік

матеріалів близько 200 компонентів забруднюючих речовин, які мають токсичний, мутагенний, наркотичний та інший вплив на живі організми. Основним токсичним інгредієнтом, яким забруднюється атмосферне повітря під час експлуатації автомобільного транспорту, є оксид вуглецю (близько 80%).

Викиди автотранспортних засобів особливо небезпечні тому, що здійснюються у безпосередній близькості від тротуарів у зоні активного пішохідного руху. Крім забруднення атмосферного повітря, автомобільний транспорт та його супутня інфраструктура є головними забруднювачами водних об'єктів та ґрунтів нафтопродуктами. Насамперед, це стосується відкритих автостоянок, гаражних кооперативів і автозаправних станцій, які не обладнані локальними очисними спорудами поверхневих (дощових і талих) стічних вод, пунктів розвантаження паливно-мастильних матеріалів та автотранспортних підприємств.

Негативно впливають на стан довкілля і відходи автотранспортних засобів, які утворюються в процесі їх експлуатації, а саме: відпрацьовані мастила, фільтри, акумулятори, відпрацьовані шини, деталі та корпуси автомобілів та ін., утилізацію яких належним чином ще не налагоджено.

Фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох чинників, а отже, потребує постійного контролю та моніторингу його якості з боку органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, особливо при регулюванні господарської діяльності всіх суб'єктів.

Основними напрямками зменшення викидів забруднюючих речовин є насамперед неухильне виконання суб'єктами підприємницької діяльності природоохоронних заходів та впровадження сучасних технологій очищення газо-пилового потоку. Діяльність кожного суб'єкта господарювання має бути спрямована на збереження та відновлення природного стану атмосферного повітря, створення сприятливих умов для життєдіяльності, забезпечення екологічної безпеки та запобігання шкідливому впливу атмосферного повітря на здоров'я людей та навколишнє природне середовище. Правові і організаційні основи та екологічні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря визначає Закон України «Про охорону атмосферного повітря».

Ймовірні зміни стану атмосферного повітря, якщо ДДП не буде затверджено. У випадку, якщо Стратегія не буде затверджена, а оперативні завдання щодо охорони атмосферного повітря не будуть реалізовані, стан атмосферного повітря на території ТГ більш ймовірно залишатимуться на рівні сучасних показників.

Але без впровадження завдань Стратегії, що спрямовані на покращення стану атмосферного повітря: А.5.3 Капітальний ремонт доріг та тротуарів, А.5.4 Поточний ремонт доріг та усунення ямковості, А.6.3. Модернізація та реконструкція джерел теплопостачання та теплових мереж, А.7.1 Встановлення обладнання для регулювання руху, А.8.2 Реорганізація системи поводження з ТПВ. Переробка сміття, А. 8.4 Оновлення транспортного парку комунальних підприємств КП «ВКП», КП «Водолага Комунсервіс», КП «Теплові мережі», В.6.1 Підтримка проєктів впровадження альтернативних видів енергії, В.6.2 Підвищення енергоефективності комунальної сфери, А.1.4 Здійснення енергозберігаючих заходів в закладах КНП «ЦПМСД» та КНП «Новодолазька центральна лікарня», С.2.1 Організація міжмуніципального співробітництва, та створюватиметься подальше існування ризиків шкідливого впливу антропогенної діяльності на атмосферне повітря території та, відповідно, на здоров'я населення, що мешкає (перебуває) в межах території ТГ.

Погіршення якості атмосферного повітря може призвести до зниження якості екологічних показників стану довкілля. Забруднення атмосферного повітря та накопичення в ньому шкідливих речовин може проявлятися в зростанні показників захворюваності й смертності від хвороб органів дихання, створюватиметься подальше існування ризиків шкідливого впливу на здоров'я населення, що мешкає (перебуває) в межах ТГ. Без реалізації завдань ДДП, що спрямовані на покращення стану атмосферного повітря – рівень забруднення атмосферного повітря, швидше за все матиме тенденцію зростання, що може знизити рівень комфортного проживання населення.

Поводження з відходами.

Побутові відходи – це відходи, що утворилися в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з

виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення. До джерел утворення побутових відходів належать об'єкти, на яких утворюються побутові відходи (житловий будинок, підприємство, установа, організація, земельна ділянка). Найбільш утворюється відходів IV класу небезпеки (99%). Основні способи видалення твердих побутових відходів – їх захоронення на місцях видалення відходів.

Таблиця 2.9 Динаміка утворення відходів I–IV класу небезпеки, тонн

	2017	2018	2019	2020
Харківська область	1803356,5	1628526,5	1752252,9	1487743,0
Колишній Нововодолазький район	8100,2	15049,9	21758,1	26598,9

З 2021 року Нововодолазька громада увійшла до складу Харківського району, тому дані по району не відображають ситуацію в громаді, оскільки в складі району місто Харків та селища – супутники.

Проблема відходів є однією з ключових екологічних проблем. Існуюча система управління відходами як в Україні, так і на території Нововодолазької територіальної громади характеризується такими тенденціями: – накопичення відходів як у промисловому, так і побутовому секторі, що негативно впливає на стан довкілля і здоров'я людей; – здійснення неналежним чином утилізації та видалення небезпечних відходів; – розміщення побутових відходів без урахування можливих небезпечних наслідків; – неналежний рівень використання відходів як вторинної сировини внаслідок недосконалості організаційно-економічних засад залучення їх у виробництво; – неефективність впроваджених економічних інструментів у сфері поводження з відходами.

Незважаючи на тенденцію деякого зменшення обсягів утворення відходів виробництва, в громаді триває процес накопичення відходів різних видів.

Залишається актуальною проблема утилізації побутових відходів (ТПВ). Існуюча система поводження з побутовими відходами не дозволяє в повному обсязі виділити із загальної маси відходів фракції ресурсоцінних матеріалів (паперу, картону, скла, металу, пластмас тощо).

Утворення значних обсягів відходів, захащення території відходами зумовлено наступними основними факторами: – неефективні технології переробки первинної сировини і матеріалів; – недоліки в розробці нових та використанні наявних (вже розроблених і відомих у світовій практиці) технологій утилізації відходів на місцях їх безпосереднього утворення; – недоліки системи поводження з відходами, що не були утилізовані в місцях їх утворення, а також недоліки системи очищення населених пунктів громади від відходів.

Побутові відходи є одним з небезпечних джерел забруднення, перш за все бактеріального, земельних ресурсів та ґрунтів, поверхневих і підземних водних ресурсів та атмосферного повітря.

Джерелами утворення побутових відходів на території ТГ є житлові будинки та підприємства, установи, організації усіх форм власності.

Поводження з побутовими відходами на території Нововодолазької територіальної громади відбувається шляхом збирання, вивезення та захоронення на полігоні ТПВ спеціалізованим підприємством.

На території громади збором твердих побутових відходів (ТПВ) займається комунальне підприємство КП «ВОДОЛАГАКОМУНСЕРВІС». ТПВ вивозяться на сміттєзвалище, яке розташоване за межами селища Нова Водолага. Водночас є низка проблем:

- роздільне збирання ТПВ не здійснюється (відповідно виникає питання не здійснення в побутовій сфері їхнього поділу на класи).

Ймовірні зміни стану поводження з відходами, якщо ДДП не буде затверджено.

З метою забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів на території ТГ Стратегією визначено за необхідне виконання ряду наступних завдань таких як:

- А.8.1 Організація навчання населення культурі поводження з ТПВ;
- А.8.2 Реорганізація системи поводження з ТПВ. Переробка сміття;

[illegible]

Населений пункт / старостинський округ	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Різниця у к-ті мешка- нців 2024- 2017
Знам'янський с о №1	395	325	315	311	318	317	308	-87
Староводолазький с о №2	662	711	710	703	709	698	674	12
Одринський с о №3	424	445	433	441	418	407	365	-59
Ордівський с о №4	567	553	558	555	536	533	527	-40
Сосонівський с о №5	785	778	791	1021	792	759	736	-49
Новоселівський с о №6	2248	2641	2717	2622	2733	2754	2694	446
Федорівський с о №7	464	457	443	445	435	418	414	-50
Просянський с о №8				1513	1437	1429	1379	-134
Рокитненський с о №9				1076	1050	1034	1001	-75
Ватутінський с о №10				2407	2376	2378	2370	-37
Бірківський с о №11				698	697	660	670	-28
Липкуватівський с о №12				942	942	942	942	0
Нововодолазька група	16531	16791	18028	25756	26053	26053	25884	+128

Для з'ясування демографічної ситуації в Нововодолазькій групі впродовж тривалого періоду використані демографічні показники колишнього Нововодолазького району (таблиця 4.1). Вони демонструють динаміку кількості новонароджених, померлих, природний приріст (скорочення) та міграційний приріст (скорочення) населення у колишньому Нововодолазькому районі та Харківській області в 2015–2020 рр. ¹¹

Таблиця 2.11 Динаміка чисельності населення у старому Нововодолазькому районі та Харківській області, 2015–2020 рр. тис. осіб

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 до 2015 %
Чисельність наявного населення	<i>Харківська область</i>	2731,3	2718,6	2701,2	2694	2675,6	2658,5	97,8%
	<i>міська місцевість</i>	2200,7	2192,5	2178,8	2179,5	2168,4	2158,1	98,1%
	<i>сільська місцевість</i>	530,6	526,1	522,4	514,5	507,2	500,4	94,3%
Чисельність наявного населення	<i>Нововодолазький район</i>	33,1	32,8	32,2	31,9	31,5	31,1	93,9%
	<i>міська місцевість</i>	11,8	11,7	11,6	11,4	11,3	11,2	94,9%
	<i>сільська місцевість</i>	21,3	21,1	20,6	20,5	20,2	20,15	94,6%

¹¹ Статистичний щорічник Харківської області за 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020. – Харків.

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 до 2015 %
Кількість зареєстрованих шлюбів на 1000 наявного населення	Харківська область	7,8	6,0	6,6	6,0	6,3	4,5	57,7%
	Нововодолазька громада	-	-	0,3	1,5	2,1	1,1	367%
Міграційний рух населення, на 1000 наявного населення	Харківська область ¹²	1,8	0,3	4,5	1,7	2,0	1,1	61,1%
	Нововодолазький район	-2,39	-0,21	-9,59	-0,97	0,64	1,64	245,7%
Природний приріст, на 1000 наявного населення	Харківська область	-6,5	-6,7	-7,1	-8,5	-8,4	-10,3	- 36,3%
	Нововодолазький район	-9,6	-9,3	-9,7	-11,1	-11,4	-11,38	-3,5%

Протягом цього періоду чисельність населення Харківської області невинно скорочувалося як у міській, так і в сільській місцевостях. Причому в сільській місцевості повільніше.

За інформацією з офіційного вебсайту Харківської обласної державної адміністрації Департаменту охорони здоров'я (<https://kharkivoda.gov.ua/>) щодо основних показників здоров'я населення – можна зробити висновки, що демографічні процеси відповідають загальній тенденції природного руху населення України. Беручи до уваги вікову структуру населення, варто відзначити, що найвища частка припадає на групу осіб працездатного віку, що свідчить про позитивну тенденцію соціально-демографічного та економічного розвитку населених пунктів. Меншу, проте значну частку займає категорія осіб старше працездатного віку. Переважання частки осіб старше працездатного віку над часткою осіб молодше працездатного віку говорить про поступове старіння населення.

Вікова структура населення громади практично тотожна середній по області. Виділяється більший відсоток населення молодшого віку.

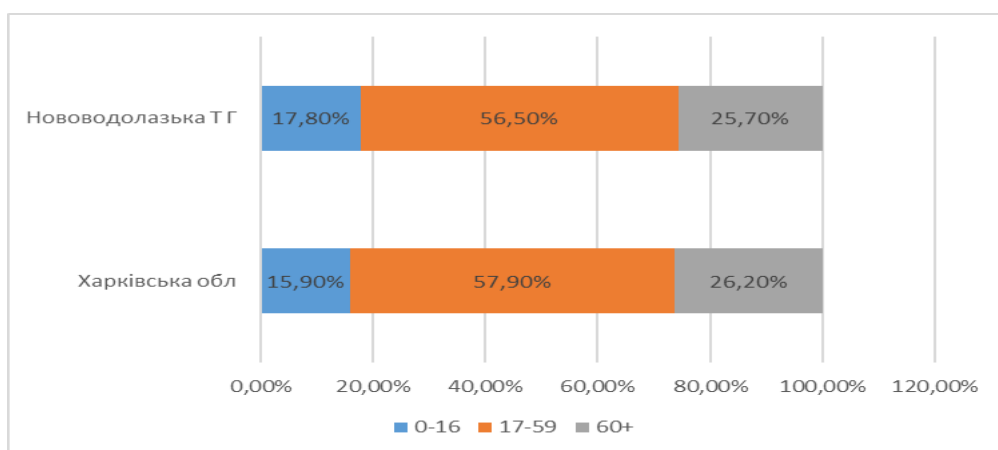

Рисунок 2.10 Порівняння вікової структури населення

Хвороби системи кровообігу займають перше місце в структурі смертності населення та перше місце серед причин інвалідності населення, і є однією з найважливіших причин надсмертності чоловіків працездатного віку. Серед причин інвалідності населення провідні місця займають ішемічна та гіпертонічна хвороби, судинні ураження мозку. З віком відмічається підвищення рівня захворюваності на хвороби системи кровообігу. У жінок показники захворюваності (крім інфаркту міокарда) вищі ніж у чоловіків.

¹² Статистичні щорічники і за 2015, 2016, 2017, 20158, 2019, 2020. – Харків

Розвиток хвороб системи кровообігу переважно зумовлений впливом соціокультурних та внутрішніх факторів ризику. До першої групи факторів ризику відносяться: вживання висококалорійної їжі, яка багата вуглеводами, жирами та холестеринном; тютюнопаління; малорухливий спосіб життя; постійний нервовий стрес. До другої групи відносяться: артеріальна гіпертензія; гіперхолестеринемія; порушена толерантність до вуглеводів; ожиріння; спадковість.

Ступінь впливу кожного із названих факторів та їх комбінація різна. Витрати на лікування, реабілітацію та соціальне забезпечення хворих на хвороби системи кровообігу стають фінансовим тягарем для суспільства.

Серед імовірних причин зростання захворюваності населення можна виокремити такі чинники, як високий рівень розвитку промисловості та урбанізації, що формують прискорений, стресогенний ритм життя, який негативно впливає на організм людини й сприяє поширенню девіантної поведінки, що, своєю чергою, виступає провокуючим фактором виникнення захворювань; старіння населення; недотримання принципів здорового способу життя. Станом на теперішній час загальноновизнано, що епідемія хронічних неінфекційних захворювань, у тому числі хвороб системи кровообігу, значною мірою пов'язана зі способом життя і виникненням внаслідок цього фізіологічних факторів ризику.

За останні 10 років у нашій країні відзначають невпинну тенденцію до підвищення рівня захворюваності на злоякісні новоутворення із щорічним збільшенням приблизно на 3%. Злоякісні новоутворення спричиняють більше 15% усіх смертей і поступаються за цим показником лише серцево-судинним захворюванням. Ризик розвитку онкологічних захворювань становить 27,7% у чоловіків та 18,5% у жінок. Щорічна летальність внаслідок онкологічних захворювань, у 2–10 разів перевищує аналогічний показник у розвинених країнах світу. В Україні хворі онкологічного профілю становлять 25% інвалідів. Результати світових епідеміологічних досліджень злоякісних новоутворень свідчать про швидкі темпи підвищення захворюваності на рак та поширеності злоякісних новоутворень із різким зростанням смертності у віці старше 60 років.

Смертність від хвороб органів травлення посідає четверте місце у структурі смертності населення (після хвороб системи кровообігу, новоутворень і нещасних випадків). У структурі смертності від хвороб органів травлення переважають цироз печінки, панкреатит, а також ускладнений перебіг виразки шлунку і дванадцятипалої кишки. При вирішенні проблем щодо хвороб органів травлення необхідно орієнтуватися на характер відтворення і втрати здоров'я населення, як важливі критерії економічного і соціального благополуччя суспільства.

Особливість смертності населення від хвороб органів травлення протягом другої декади XXI ст. полягає в тому, що це єдина причина, від якої смертність має виразну тенденцію до зростання. Факторами ризику виникнення цих захворювань є низька якість харчування, його незбалансованість, незадовільна організація харчування вдома і на роботі, психоемоційне перенапруження, самолікування, пізні звернення за кваліфікованою медичною допомогою. Симптоми з боку шлунково-кишкового тракту дуже поширені і мають значні економічні та соціальні наслідки.

Спостерігається нівелювання статевих відмінностей в частоті жовчнокам'яної хвороби, виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки; відбувається розширення вікових меж формування патології органів травлення; простежується чітка тенденція до збільшення захворюваності на патологію верхніх відділів шлунково-кишкового тракту.

Інфекційні хвороби також залишаються однією з основних причин інвалідності та смертності населення. Підвищення рівня інфекційної захворюваності пов'язане з негативними соціально-економічними змінами в країні, військовими конфліктами, внутрішньою та зовнішньою міграцією, екологічними катаклізмами, появою нових нозологічних форм хвороб.

Зважаючи на те, що інфекційні захворювання найчастіше вражають соціально незахищені верстви населення, стає зрозуміло, чим викликана особлива увага до цих хвороб і в сучасному українському суспільстві.

Так, потрапляння забруднюючих речовин в організм людини до органів дихання та травлення викликає ризик розвитку їх хвороби. До складу пилу можуть входити особливо небезпечні частинки, такі як свинець, кадмій, ртуть, діоксини. На населення, що мешкає поблизу промислових підприємств, можуть мати вплив сполуки речовин, що утворюються в результаті технологічних процесів.

Серед хвороб, які можуть мати відношення до забруднення довкілля, слід виділити хвороби органів дихання, захворювання на хронічний бронхіт та астму, а також інфекційні захворювання та новоутворення.

На підставі наведених даних можна зробити висновок, що рівень захворюваності населення хворобами, які можуть мати відношення до забруднення довкілля, є достатньо високим.

Слід зазначити, що охорона здоров'я населення – це соціальна проблема, яка величезною мірою залежить від: умов праці, житлово-комунального забезпечення, культури, харчування та доступності і якості медичної допомоги.

Система охорони здоров'я в Нововодолазькій громаді представлена:

Комунальним некомерційним підприємством «Нововодолазька центральна лікарня» Нововодолазької селищної ради та комунальним некомерційним підприємством «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Нововодолазької селищної ради.

Мережа ЦПМСД складається з 7 АЗПСМ та 3 ФАП.

Для своєчасного надання екстреної медичної допомоги населенню у громаді працюють 2 бригади відділення цілодобового пункту постійного базування бригад екстреної медичної допомоги.

Послуги з придбання необхідних лікарських засобів у громаді надають 12 приватних аптек.

Станом на 1 листопада 2024 р. мешканцями та мешканками Нововодолазької громади укладено 20283 декларації про вибір лікаря первинної медичної допомоги за загальної чисельності громади 13. В цілому дані статеві-вікового розподілу за укладеними деклараціями представлено на рис. 2.11.

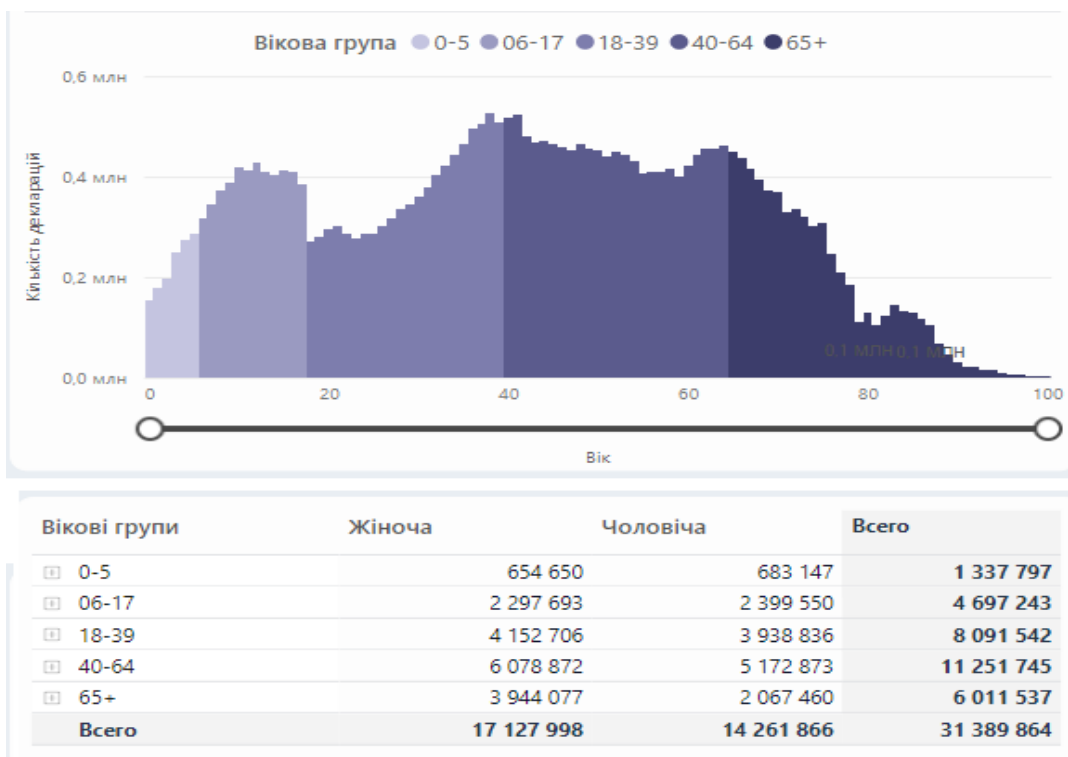

Рисунок 2.11 Статеві-віковий розподіл населення за даними декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги у Нововодолазькій громаді

Якщо ДДП не буде затверджено, очікуються імовірні зміни в стані здоров'я населення.

Виконання оперативних завдань Стратегії :

- А.6.1 Будівництво, ремонт та відновлення мереж водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади;

¹³ Національна служба здоров'я України <https://edata.e-health.gov.ua/e-data/>

- А.6.2 Відновлення очисних споруд;
- А.8.2 Реорганізація системи поводження з ТПВ. Переробка сміття;
- А.9.1 Благоустрій зон відпочинку, парків, скверів;
- В.3.1 Розробка нової містобудівної документації;
- В.6.1 Підтримка проєктів впровадження альтернативних видів енергії та інше, забезпечить послаблення можливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.

Крім того, з метою поліпшення здоров'я мешканців громади, забезпечення доступу всіх громадян до медичних послуг належної якості, покращення якості та доступності надання всіх рівнів медичної допомоги населенню, формування у громадян пріоритету здорового способу життя Стратегією передбачається реалізація наступних завдань щодо: покращення матеріально-технічної бази для підрозділів первинної та вторинної медичної допомоги; запровадження системної роботи щодо профілактики, виявлення на ранніх стадіях та лікування найбільш поширених і соціально небезпечних хвороб; проведення капітальних, поточних ремонтів та реконструкцій закладів та інше.

У разі незатвердження Стратегії, усі передбачені завдання щодо розвитку громади не будуть комплексними, інтегрованими та недостатньо ефективними. Оскільки інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме поглибленню екологічних проблем, зокрема: амортизація комунального обладнання та незадовільний стан інфраструктури, що може створювати загрози техногенного характеру. Більш того, може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що ускладнить існуючу екологічну ситуацію. Особливу загрозу може становити проблема накопичення та утилізації твердих побутових та промислових відходів, підвищиться ризик використання небезпечних технологій утилізації ТПВ та будівництва об'єктів та підприємств, викиди яких можуть погіршити якість атмосферного повітря, поверхневих та підземних водних ресурсів, земельних ресурсів та ґрунтів, а це, в свою чергу, може підвищити ризик виникнення новоутворень і хвороб органів дихання у населення, призвести до зниження біорізноманіття тощо.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Стратегія розвитку Нововодолазької територіальної громади до 2030 року визначає пріоритетні напрями розв'язання проблем економічного та соціального розвитку, а також послідовного поліпшення екологічної ситуації на території громади, створення належних умов для досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища, що сприятиме покращенню якості життя її мешканців.

Стратегія розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та План заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії на період до 2027 року (далі – Стратегія) є документом державного планування місцевого рівня. Вона спрямована на покращення умов життя мешканців громади, а також її гостей, туристів та інвесторів — шляхом поліпшення бізнес- та інвестиційного клімату, підвищення культурної привабливості, якості громадського середовища та ефективності системи надання ринкових і неринкових послуг.

Основою для Стратегії стали конкурентні переваги громади, а також ті можливості, які відкриваються через зміни в його зовнішньому оточенні.

Тенденцією розвитку сучасної України є зростання ролі регіонів і окремих територіальних громад до одиниць регіонального й місцевого рівня управління держави, які здатні, з одного боку, зменшити навантаження на органи центральної влади, перебравши на себе частину їх повноважень, а з іншого – максимально враховувати потреби місцевих жителів при прийнятті рішень. Цей процес є результатом децентралізації, регіоналізації та демократизації.

Для ефективної реалізації регіональної та місцевої політики необхідним є узгодження цілей, пріоритетів, завдань і заходів між центральними, регіональними та місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування — як у вирішенні нагальних проблем розвитку, так і щодо досягнення довгострокових стратегічних цілей. Тому, розробка та реалізація Стратегії розвитку громади здійснюється на основі системи взаємопов'язаних документів: Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки, Плану заходів на 2021–2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки.

Стратегія розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2027 року розроблено відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 05.08.2020 р. № 695, Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30 березня 2016 року № 75 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади».

Впровадження Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади забезпечить: покращення якості життя кожного члена суспільства, стабільне зростання людського капіталу, підвищення конкурентоспроможності економіки громади та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу, розвиток нових місцевих продуктів і послуг, зокрема у сфері рекреації та туризму, покращення стану навколишнього середовища.

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень.

Результати SWOT – аналізу екологічної ситуації на території Нововодолазької ТГ наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 SWOT-аналіз екологічної ситуації на території Нововодолазької ТГ.

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Наявні природні ресурси (значні земельні ресурси с/г призначення, лісові масиви, корисні копалини: природний газ та кварцовий пісок)	1.Застаріла містобудівна документація
2. Молода громада за віковим розподілом населення	2. Низька якість доріг обласного і державного підпорядкування.
3. Наявність кваліфікованих кадрів	3.Недостатня транспортна доступність між населеними пунктами громади.
4.Розвинене підприємницьке середовище	4. Низький рівень енергоефективності будівель
5. Наближеність до обласного центру	5.Зношені мережі водопостачання, водовідведення
6. Дорожня мережа розгалужена, що полегшує сполучення між селами	6.Незадовільний стан очисних споруд.
7. Розвинене сільське господарство. Аграрна галузь громади налічує 31 підприємство	7. Відсутні договори міжмуниципального співробітництва
8. Розгалужена соціальна інфраструктура (освіта, медицина, соціальний захист, культура)	8. Відсутні зовнішні інвестиції
9. Розвинена інфраструктура комунальних підприємств	
10. На теренах громади розташована значна кількість об'єктів природно-заповідного фонду	
Можливості	Загрози
1. Використання можливостей державної підтримки підприємництва та аграрного сектору.	1. Затягування російсько-української війни на невизначено довгий термін, скерування переважної більшості державних ресурсів на оборону країни.
2. Надання державної підтримки на соціально-економічний розвиток території громади.	2. Невпевненість бізнесу розвинутих країн у безпеці капіталовкладень в Україні через війну та значний рівень корупції.
3. Поширення та впровадження сучасних технологій енергоефективності.	3. Втрати кваліфікованої робочої сили через воєнні дії та міграцію, скорочення кількості населення.
4. Діючі проекти і програми міжнародної донорської допомоги на відновлення України та впровадження реформ.	4. Світова тенденція до потепління, що призводить до зменшення прісноводних ресурсів (зниження рівня ґрунтових вод).
5.Розвиток фінансових інструментів підтримки у проведенні заходів з енергозбереження у житловому фонді та муніципальній сфері.	5. Зменшення ресурсів, якими розпоряджається громада, внаслідок тенденції до централізації фінансів у державі.
6.Державна підтримка та стимулювання підприємств, запровадження новітніх, енергоощадних технологій.	6. Неможливість модернізувати виробничі потужності на підприємствах через брак ресурсів.
7. Освоєння альтернативних джерел енергії, розвиток відновлювальної енергетики.	
8. Покращення рівня екологічної безпеки.	

У Стратегії, відповідно до стратегічного бачення розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади, визначено стратегічні та оперативні цілі й завдання. У таблиці 3.1 наведено можливий вплив стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища на територіях, які ймовірно відчують такий вплив, у розрізі окремих компонентів довкілля: людина і здоров'я, кліматичні фактори, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, ґрунти, поверхневі та підземні води, атмосферне повітря, образ ландшафту, шум, культурна і природна спадщина.

Таблиця 3.2 Аналіз можливого впливу стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Стратегічна ціль А. «Створення комфортного середовища для гостей і мешканців громади»									
A.1 Підвищення рівня надання медичних послуг	+	0	0	+	+	0	-	0	+
A.2 Покращення та подальший розвиток освітніх послуг	+	0	0	0	+	0	+	0	0
A.3 Розвиток сфери соціальних послуг	+	0	0	0	0	0	0	0	0
A.4 Розвиток сфери адміністративних послуг	+	0	0	0	0	0	0	0	0
A.5 Покращення транспортної доступності між населеними пунктами громади, розвиток дорожньої та інженерної інфраструктури	0	0	0	0	+	0	-	0	+
A.6 Розвиток та модернізація системи надання комунальних послуг	+	+	+	+	0	0	0	0	+
A.7 Створення безпечних умов життя мешканців громади, у тому числі в умовах війни, а також підвищення рівня громадської безпеки	+	0	0	0	0	0	0	+	0
A.8 Формування чистого довкілля в громаді, покращення екології	+	+	+	+	+	0	0	0	+
A.9 Благоустрій Нової Водолаги та старостинських округів	+								
A.10 Створення безбар'єрного простору на території громади	+								
Стратегічна ціль В. «Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади»									
B.1 Створення та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	+		0	0	0	0		+	0
B.2 Створення умов для подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Підтримка	+	+	+	0	+	+0	0	0	+

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
виробників органічної продукції									
В.3 Вдосконалення просторового розвитку громади	+	+	+	+	0	+	0	0	+
В.4 Покращення інвестиційної привабливості та створення умов для залучення інвестицій	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В.5 Підвищення туристичної привабливості громади		+		+		+		+	
В.6 Енергоефективна громада з розвиненими джерелами альтернативної енергії	+	0	0	0	+	0	0	0	+
Стратегічна ціль С. «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді»									
С.1 Цифровізація громади та налагодження ефективної комунікації між владою та громадою	+	0	0	0	0	0	0	0	0
С.2 Розвиток партнерських зв'язків, міжнародна співпраця та взаємодія з громадськими організаціями та ветеранами	+	+	0	0	+0	0	0	0	+
С.3 Підтримка та заохочення молоді	+	0	0	0	0	0	0	0	0
С.4 Національно-патріотичне виховання молоді та підвищення рівня громадянської свідомості	+	0	0	0	0	0	0	0	0
С.5 Розвиток сфери культури та спорту	+	0	0	0	0	0	0	+	0

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний вплив, (+) – позитивний вплив

Найсуттєвіший вплив на повітряне середовище, водні ресурси, кліматичні умови та ґрунти спричиняють життєдіяльність людей і функціонування підприємств, у т. ч. викиди від автотранспорту. Викиди, пов'язані із експлуатацією автотранспорту, негативно впливатимуть на якість атмосферного повітря та ґрунтів, особливо поблизу автомобільних шляхів обласного значення, де відбувається проходження великої кількості транзитного транспорту. Проблемним для екології є розташування на території 5 АЗС. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива.

Актуальними питаннями для Нововодолазької селищної територіальної громади є покращення якості поверхневих вод. Однією із головних проблем річок, що протікають на території громади є їх захаращення. Оцінка поточного екологічного стану поверхневих вод

громади свідчить, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія річкового фонду замулилася, заросла болотною рослинністю та чагарниками, втратила своє природне значення, а тому об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності. Особливо гостро дана проблема стосується малих рік громади та вимагає якнайшвидшого вирішення.

Проблемним питанням залишається укріплення берегів річок, шляхом створення захисних лісових насаджень, а також виокремлення прибережних захисних смуг водойм. Значну частку в забрудненні поверхневих джерел громади вносить змив із урбанізованих територій. Разом із зливовими стічними водами до водних об'єктів надходять завислі речовини, органіка, азот, фосфорні та інші речовини. Все це потребує комплексного вирішення даних проблем.

Тому, у проєкті Стратегії у межах реалізації оперативної цілі А.8 «Формування чистого довкілля в громаді», передбачено поліпшення екологічного стану території громади та заходи щодо облаштування рекреаційних зон на території громади, створення нових паркових зон, озеленення тощо.

У межах реалізації оперативної цілі А.1 «Підвищення рівня надання медичних послуг», передбачено реалізація наступних завдань щодо: покращення матеріально-технічної бази для підрозділів первинної та вторинної медичної допомоги; запровадження системної роботи щодо профілактики, виявлення на ранніх стадіях та лікування найбільш поширених і соціально небезпечних хвороб; проведення капітальних, поточних ремонтів та реконструкцій закладів охорони здоров'я.

У сфері поводження з відходами ситуація на території Нововодолазької селищної територіальної громади потребує особливої уваги. Щорічно кількість відходів, що утворюється в громаді, збільшується.

З метою забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів на території ТГ Стратегією визначено за необхідне виконання ряду наступних завдань:

- А.8.1 Організація навчання населення культурі поводження з ТПВ;
- А.8.2 Реорганізація системи поводження з ТПВ. Переробка сміття;
- А.8.3 Організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища.

Також технічних завдань на проєкти:

- А.8.2.2 Впорядкування території звалища (полігону) Нововодолазької селищної ради;
- А.8.1.1 Придбання контейнерів для сміття та ТПВ.

Пріоритетним напрямком Стратегії є відновлення деградованих та малопродуктивних земель. Незважаючи на значні площі, зайняті чорноземами та високий вміст гумусу в ґрунтах, на території громади, як і загалом у Харківській області, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Негативним чинником є збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників. Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проєкті Стратегії, є всебічна підтримка сільськогосподарського виробництва, у тому числі органічного виробництва, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на ґрунти.

Зокрема, при реалізації операційної цілі В.2. «Створення умов для подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Підтримка виробників органічної продукції», одним із головних завдань є підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу на засадах органічного землеробства, що передбачає створення умов для розвитку аграрного бізнесу задля раціонального використання і збереження земельного фонду.

У Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року у межах оперативної цілі В.5 «Підвищення туристичної привабливості громади» визначена необхідність підвищення рівня екологічної культури населення з залученням якомога більшої кількості жителів громади до різних екологічних акцій та заходів щодо збереження об'єктів екомережі, біорізноманіття тощо.

Також реалізація цілей проєкту Стратегії сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів. Для цього у проєкті

Стратегії у межах оперативної цілі А.8 «Формування чистого довкілля в громаді, покращення екології» передбачено реалізацію завдання: А. 8.4 «Оновлення транспортного парку комунальних підприємств КП «ВКП», КП «Водолага Комунсервіс», КП «Теплові мережі». Оперативною ціллю В.6 «Енергоефективна громада з розвиненими джерелами альтернативної енергії» передбачено завдання В.6.1 «Підтримка проєктів впровадження альтернативних видів енергії», В.6.2 «Підвищення енергоефективності комунальної сфери», В.6.3 «Сприяння створенню зарядних станцій для електромобілів». Зокрема передбачені заходи щодо впровадження енергоефективних технологій та обладнання на об'єктах комунальної власності розширення застосування електричного автотранспорту, енергомодернізації об'єктів комунальної власності, бюджетних установ та організацій, оптимізація схеми теплопостачання, використання альтернативних джерел енергії, впровадження систем енергоменеджменту та енергомоніторингу, розробка та реалізація енергозберігаючих проєктів.

Відтак реалізація Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище. Натомість, реалізація більшості оперативних цілей Стратегії має сприяти позитивному впливу на навколишнє середовище у територіальній громаді.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються стратегії, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.

Екологічні проблеми Нововодолазької селищної територіальної громади доцільно розглянути в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття, кліматичні фактори, ландшафт.

Узагальнена характеристика екологічних проблем на території Нововодолазької селищної територіальної громади.

Забруднення атмосферного повітря у громаді має як ареальне, так і лінійне походження. Ареальний вид забруднення не займає великої частки джерел забруднення повітря і, радше, пов'язаний із відносною близькістю до промислового обласного центру м. Харків, де розташовано багато великих промислових об'єктів.

Лінійний вид забруднення пов'язаний із проходженням через громаду важливих автошляхів та високої інтенсивності руху автотранспорту на її території. Проблемним є і розташування на території п'яти АЗС. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива (оксидом вуглецю та окислами азоту), можливе до 5-10 м від ліній руху автотранспорту шляхами.

Поводження з промисловими та побутовими відходами.

Не налагоджена система роздільного збору ТПВ. Наявність несанкціонованих звалищ ТПВ. Недостатній рівень утилізації вторсировини. Відсутня комплексна система управління сферою поводження з відходами у громаді, як і загалом у регіоні. Місця видалення відходів забруднюють прилеглі території, створюючи екологічні ризики виникнення екологообумовлених захворювань, загрози екологічної, продовольчої безпеки громади.

Основними проблемами забруднення поверхневих вод.

Оцінка поточного екологічного стану водних джерел громади свідчить, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія річкового фонду замулилася, заросла болотною рослинністю та чагарниками, втратила своє природне значення, а тому об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності. Особливо гостро ця проблема стосується малих рік громади та вимагає якнайшвидшого вирішення.

У громаді є зношеність мереж централізованої системи водовідведення, що має негативний вплив на поточний стан стічних вод. Серед інших причин погіршення стану води на території громади є: скиди неочищених стоків домогосподарствами, неефективні водопроникні дворові каналізаційні системи тощо. Ці чинники мають вплив не лише на поверхневі води. Усе це спричиняє забруднення підземних і поверхневих вод, що в подальшому створює ризики

виникнення екологічно зумовлених захворювань через забруднені джерела водопостачання.

Забруднення ґрунтів. Неефективне використання земельних ресурсів.

Надмірне використання хімічних засобів захисту рослин при вирощуванні с/г продукції, відсутність сівозмін тощо, призводять до деградації ґрунтів. Розораність земель на території Нововодолазької селищної територіальної громади складає близько 75% від загальної площі земель сільськогосподарського призначення. Негативним чинником є збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників. Наявні техногенно забруднені землі (у тому числі внаслідок техногенного впливу звалищ ТПВ). На забрудненість ґрунтів мають вплив і викиди в атмосферне повітря від промислових підприємств і пилу з доріг та прилеглих сільгоспугідь, які, в підсумку, осідають на поверхню ґрунту. Території, які знаходяться у безпосередній близькості до автошляхів містять підвищений вміст важких металів, продуктів горіння пального, такі як оксиди азоту, сірки, сажа смоли. Ареал розповсюдження важких металів вздовж автошляхів може сягати відстані до 1 км.

Основними причинами, що можуть спричинити до збіднення біорізноманіття, є антропогенні чинники:

- ризик забруднення природного середовища;
- денатуралізація природних ландшафтів;
- монокультурні способи ведення сільського господарства.

Головними чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин із «червонокнижним» статусом, є зривання їх місцевим жителями та деградація місцезростань (для лучних та болотних видів – випасання худоби, викошування, випал трави, осушення; для лісових – проведення лісогосподарських робіт).

Загрозами для лісової рослинності є:

- лісові пожежі;
- порушення технології заготівлі та трелювання деревини;
- самовільні рубки.

Загроза збереженню територій з природоохоронним статусом пов'язана перш за все із неможливістю реалізації заходів, передбачених програмами, конвенціями чи іншими нормативно-правовими актами різних рівнів. Природно-заповідний фонд Нововодолазької громади має у своєму складі 4 території місцевого значення (загальною площею 151,9 га), тому варто виділити низку загроз і потенційних ризиків для функціонування системи природоохоронних територій у громаді:

- наростаючий антропогенний вплив, пов'язаний з агропромисловою, туристичною, транспортною та іншими видами діяльності, що призводить до деградації природно ландшафтних комплексів, скорочення популяцій окремих видів та стійкості екологічних систем;
- наслідки війни та військових дій, які, зокрема, проявляються для об'єктів ПЗФ у вигляді додаткового антропогенного тиску (можливе забруднення, спричинене обстрілами стратегічних об'єктів, здійснення оборонних заходів та інше);
- регіональні прояви кліматичних змін (зростання середніх та максимальних температур, ріст випаровування та випарності з діяльних поверхонь, збільшення числа випадків стихійних небезпечних метеорологічних явищ, серед яких грози, шквали, смерчі, градобій, пилові бурі та інші явища) та їх прямий чи опосередкований вплив на природні комплекси.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища на стан здоров'я

мешканців громади гальмується низкою проблем, пов'язаних, головним чином, з низьким рівнем матеріально-технічного забезпечення закладів, зокрема, низьким рівнем оснащення сучасним функціонально-діагностичним, хірургічним та фізіотерапевтичним обладнанням, відсутністю достатньої кількості висококваліфікованих медичних кадрів.

Основні тенденції стану здоров'я населення та демографічної ситуації у громаді очевидно зберігатимуться, але можливі локальні погіршення у місцях найбільшого забруднення

повітря:

- через забруднення атмосферного повітря, внаслідок проходження по території громади автошляхів обласного значення виникають хвороби дихальних шляхів, алергії, слезотеча, різь в очах, сухий кашель, нудота, головний біль, стискання в грудях, задишка, загальну слабкість, що є причиною розладів функцій органів дихання, атеросклерозу, хвороби серця, раку легенів ;

- через зниження показників родючості та хімічного навантаження на ґрунти, неякісні продукти харчування, в населення можуть виникнути хвороби шлунково-кишкового тракту, нирок та інші.

Прийняття даного документу державного планування не впливатиме негативно на екологічну ситуацію Нововодолазької селищної територіальної громади та не посилюватиме вже наявні екологічні проблеми даної території, як і Харківської області загалом, а навпаки, сприятиме їх вирішенню.

5. Зобов'язання в сфері охорони довкілля, в тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року.

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування в Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року.

Для кожного з визначених напрямів розвитку Стратегії розробляються стратегічні та оперативні цілі. За кожною оперативною ціллю розробляються завдання й низка проектів, серед яких можуть бути проекти, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проектів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

Основні міжнародні та державні зобов'язання. Основними міжнародними зобов'язаннями щодо СЕО є протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, а також Конвенція ООН з біологічного різноманіття, Рамкова конвенція про зміну клімату, Паризька кліматична угода.

Згідно зі статтею 28 Закону України «Про основи містобудування», якщо міжнародним договором України, ратифікованим Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у законодавстві України про містобудування, застосовуються правила міжнародного договору.

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;

- Земельний кодекс України;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про управління відходами»;
- Закон України «Про надра»;
- Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;
- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;
- Закон України «Про екологічний аудит»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закон України «Про тваринний світ»;
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;
- Закон України «Про благоустрій населених пунктів»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 рр., затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. №695 із змінами;
- Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Стратегія розвитку Харківської області на 2021–2027 роки та Плану заходів на 2021 – 2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки, схвалених рішенням Харківської обласної ради від 27 лютого 2020 року № 1196-VII; зі змінами схваленими рішенням Харківської обласної ради від 24 квітня 2025 року № 1150-VIII «Про внесення змін до Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 27 лютого 2020 року № 1196-VII»;
- Екологічний паспорт Харківської області за 2024 рік;
- Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Харківської області у 2023 році;
- Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року № 820-р;
- Національний план управління відходами до 2030 р., затверджений Кабінетом Міністрів України 20.02.2019 р.;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Постанова Кабінету Міністрів України про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
- ДБН Б.1.1-13:2012 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;

- ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.1996;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. №1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (із змінами);
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 рр. (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»);
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються ЗУ «Про управління відходами» (№ 2320-ІХ від 20.06.2022) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення або мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання й зменшення негативних наслідків для довкілля й здоров'я людини від утворення, зберігання й поводження з відходами.

Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері поводження з відходами визначаються 26 статтею Закону України «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм у процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення й використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (Закон України, стаття 4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (Закон України стаття 21). Також, у статті 8 Закону України зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 р. № 2059-VIII.

Відповідно до нормативно-правової бази України проект Стратегії відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів і лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проектне спрямування на збереження просторової й видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;
- використання отриманих висновків моніторингу й комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що проект Стратегії відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, враховує їх і пропонує комплекс заходів, які спрямовані на їх виконання.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань у інших напрямках співробітництва, наприклад, таких як зміна клімату, охорона озонового шару та ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту документу державного планування,

що є документом місцевого рівня

6. Опис наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, в тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 рр. відповідно, а за необхідності – 50-100 рр.), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Відповідно до Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів.

Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

На території Нововодолазької селищної територіальної громади за умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії та Плану заходів не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, а стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні. Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

Робоча група здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії та Плану заходів на складові довкілля відповідно до контрольного переліку питань, наведеного в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 Аналіз ймовірного впливу Стратегії на складові довкілля.

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	+
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси				

6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?				
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	+
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	+
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	+
14. Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			+	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	+
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
20. Спорудження екологонебезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		+		
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	

25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?		+		
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
Клімат				
28. Збільшення обсягу викидів парникових газів?			+	+
Біорізноманіття				
29. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
30. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
31. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?		+		
32. Порушення або деградацію середовища існування диких видів тварин?			+	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
33. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	+
34. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	+
35. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'яток природи тощо)?			+	+
Населення та інфраструктура				
36. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	+
37. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
38. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	+
39. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	
40. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	+

41. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	+
Екологічне управління та моніторинг				
42. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
43. Погіршення екологічного моніторингу?			+	
44. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	+
Інше				
45. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			+	+
46. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			+	
47. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	+
48. Суттєве порушення якості природного середовища?			+	+
49. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
51. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності здатні викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

Керуючись сформульованим стратегічним баченням розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади, стратегічними та операційними цілями та на основі оцінок, представлених в табл. 6.1, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів.

Атмосферне повітря.

Безпосередньо у проєкті Стратегії у межах оперативної цілі А.5 «Покращення транспортної доступності між населеними пунктами громади, розвиток дорожньої та інженерної інфраструктури», передбачено реалізацію завдань: А.5.3 «Капітальний ремонт доріг та тротуарів», А.5.4 «Поточний ремонт доріг та усунення ямковості». В межах оперативної цілі В.6 «Енергоефективна громада з розвиненими джерелами альтернативної енергії», передбачено завдання В.6.1 «Підтримка проєктів впровадження альтернативних видів енергії», В.6.2 «Підвищення енергоефективності комунальної сфери», В.6.3 «Сприяння створенню зарядних станцій для електромобілів», оперативною ціллю А.1 «Підвищення рівня надання медичних послуг» визначене завдання А.1.4 «Здійснення енергозберігаючих заходів в закладах КНП «ЦПМСД» та КНП «Нововодолазька центральна лікарня», а також оперативною ціллю А.6 «Розвиток та модернізація системи надання комунальних послуг» окреслено завдання А.6.3. «Модернізація та реконструкція джерел теплопостачання та теплових мереж».

Означеними оперативними цілями і завданнями передбачені заходи щодо впровадження енергоефективних технологій та обладнання на об'єктах комунальної власності, зменшення викидів в атмосферу від пересувних джерел забруднення, розширення застосування

електричного автотранспорту. Завдяки цьому буде забезпечено зменшення обсягу газів у повітрі (зокрема, метану, сірководню, що сприяють парниковому ефекту), що зробить атмосферне повітря у громаді більш якісним.

На зменшення викидів в атмосферу впливає і реалізація завдань пов'язаних забезпеченням енергомодернізації об'єктів комунальної власності, бюджетних установ та організацій, оптимізація схеми теплопостачання, використання альтернативних джерел енергії, впровадження систем енергоменеджменту та енергомоніторингу, розробка та реалізація енергозберігаючих проєктів.

Водні ресурси.

Питанням покращення якості поверхневих вод передбачено заходи щодо облаштування рекреаційних зон на території громади, створення нових паркових зон, озеленення тощо, в межах оперативної цілі А.9 «Благоустрій Нової Водолаги та старостинських округів» та В.5.3 «Створення інфраструктури відпочинку в рекреаційних зонах та поруч туристичних об'єктів – наявних і потенційних».

Також одним з ключових напрямків стратегії є завдання А.6.1 «Будівництво, ремонт та відновлення мереж водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади» та А.6.2 «Відновлення очисних споруд». Цим напрямком передбачені реконструкція комплексу для очистки каналізаційних вод та реконструкція мереж водовідведення.

У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть негативно вплинути на наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду. Крім того, Стратегія та План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинить збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до погіршення стану водних ресурсів.

Земельні ресурси.

Очікується, що запровадження Стратегії позитивно відобразиться на стані земельних ресурсів громади. Операційна ціль В.2 «Створення умов для подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Підтримка виробників органічної продукції» зорієнтована на зростання ефективності землекористування у громаді через застосування комплексного підходу до розвитку агропромислового комплексу на її території, що у перспективі призведе до більш ощадного і раціонального використання існуючих площ сільськогосподарських земель.

Орієнтування на ведення органічного сільського господарства дозволить мінімізувати використання синтетичних добрив, пестицидів, регуляторів росту рослин, кормових добавок.

Розвиток системи управління відходами (зокрема, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ), який планується у межах реалізації оперативної цілі А.8 «Формування чистого довкілля в громаді, покращення екології», дозволить знизити обсяг токсичних речовин, які потрапляють у ґрунт внаслідок перегнивання сміття або наявності у відходах небезпечних речовин.

Відходи.

Реалізація завдань А.8.2 «Реорганізація системи поводження з ТПВ» та технічних завдань на проєкти А.8.2.2 «Впорядкування території звалища (полігону) Нововодолазької селищної ради», А.8.1.1 «Придбання контейнерів для сміття та ТПВ» позитивно вплине на ситуацію з відходами у Нововодолазькій селищній територіальній громаді. Вона націлена на вирішення проблем громади системно, за такими напрямками: ліквідація стихійних сміттєзвалищ, активізація укладення договорів на вивезення ТПВ; просвітницька діяльність в напрямі підвищення екологічної культури мешканців; запровадження і поширення сортування сміття – встановлення спеціальних окремих контейнерів для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади. Крім того, заходи передбачені завданнями включають проведення реконструкції полігону ТПВ з метою збільшення потужності полігону та вирішення питань щодо вилучення та знешкодження фільтрату та біогазу.

Кліматичні умови.

Стратегія та План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинить збільшення обсягів викидів парникових газів, що можуть сприяти глобальному потеплінню. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до негативного впливу на клімат. Натомість, реалізація завдань В.6.1 «Підтримка проєктів впровадження

альтернативних видів енергії», В.6.2 «Підвищення енергоефективності комунальної сфери», В.6.3 «Сприяння створенню зарядних станцій для електромобілів», а також завдання А.1.4 «Здійснення енергозберігаючих заходів в закладах КНП «ЦПМСД» та КНП «Нововодолазька центральна лікарня» оперативної цілі А.1 «Підвищення рівня надання медичних послуг» та А.6.3. «Модернізація та реконструкція джерел тепlopостачання та теплових мереж» в межах оперативної цілі В.6 «Енергоефективна громада з розвиненими джерелами альтернативної енергії» сприятимуть зниженню залежності (зокрема, комунальних установ) від палива, яке може продукувати парникові гази, а також зменшенню емісії CO₂.

Біорізноманіття. У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть спричинити до негативного впливу на біорізноманіття, рекреаційні зони та наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду. Водночас, покращенню стану біорізноманіття може сприяти реалізація оперативних цілей В.5.3 «Створення інфраструктури відпочинку в рекреаційних зонах та поруч туристичних об'єктів – наявних і потенційних» та А.8.3 «Організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища».

Рекреаційні зони та культурна спадщина. Нововодолазька селища територіальна громада володіє потенціалом для розвитку туристичної діяльності (сприятливі природно-кліматичні умови, історико-культурний потенціал, об'єкти природно-заповідного фонду).

Проте проблемним питанням залишається невідповідність рівня розвитку туристичної індустрії в громаді наявному потенціалу. У межах реалізації оперативної цілі В.5 «Підвищення туристичної привабливості громади» передбачено завдання В.5.3 «Створення інфраструктури відпочинку в рекреаційних зонах та поруч туристичних об'єктів – наявних і потенційних» та оперативною ціллю А.9 «Благоустрій Нової Водолаги та старостинських округів» завдання А.9.1 «Благоустрій зон відпочинку, парків, скверів» сприятимуть розвитку осередків дозвілля та громадських просторів, створенню умов для культурного розвитку і творчого самовираження громадян та охорону та збереження розташованих в громаді об'єктів культурної спадщини та підвищення їх привабливості.

Населення та інфраструктура. Виконання завдань оперативних цілей А.1 «Підвищення рівня надання медичних послуг» завдання: «А.1.1 Зміцнення матеріально-технічної бази КНП «ЦПМСД» та КНП «Нововодолазька центральна лікарня», «А.1.2 Впровадження заходів із застосування телемедицини», «А.1.3 Покращення транспортного забезпечення КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги», «А.1.5 Забезпечення ефективного управління закладами охорони здоров'я», «А.1.6 Сприяння у підвищенні кваліфікації медичних працівників, навчальні тренінги, семінари» та оперативної цілі А.3 «Розвиток сфери соціальних послуг» мають призвести до покращення стану здоров'я населення громади, оскільки передбачають модернізацію закладів охорони здоров'я та підвищення якості надання медичних послуг, підвищення рівня соціального захисту пільгових категорій населення, популяризація і пропагування здорового способу життя тощо.

Позитивно вплине на здоров'я мешканців і реалізація завдань в межах оперативних цілей А.6 «Розвиток та модернізація системи надання комунальних послуг», А.7 «Створення безпечних умов життя мешканців громади, у тому числі в умовах війни, а також підвищення рівня громадської безпеки», В.6 «Енергоефективна громада з розвиненими джерелами альтернативної енергії», які передбачають здійснення заходів з благоустрою, екологічної безпеки та збереження навколишнього середовища; впровадження системи енергоменеджменту у громаді; підвищення культури поведінки з ТПВ. Їх реалізація дозволить підвищити якість атмосферного повітря у громаді, знизити рівень забруднення водних ресурсів та ґрунтів, підвищити рівень культури поведінки з відходами.

Екологічне управління, моніторинг та інше. Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Завдання оперативних цілей А.6 «Розвиток та модернізація системи надання комунальних послуг», А.5 «Покращення транспортної доступності між населеними пунктами громади, розвиток дорожньої та інженерної інфраструктури», В.2. «Створення умов для подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Підтримка виробників органічної продукції» орієнтовані на новітні інноваційні технології ощадного та бережливого землекористування та не призведуть до стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей, що, відповідно, могло б призвести до суттєвого погіршення якості природного середовища громади.

Водночас у Стратегії та Плану заходів закладено заходи з розвитку системи управління відходами та підвищення культури мешканців громади щодо поводження із ТПВ, та захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також енергомодернізації комунальних будівель.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії та Плану заходів призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року та Плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Навпаки, реалізація усіх оперативних цілей Стратегії та Плану заходів сприятиме покращенню екологічної ситуації у територіальній громаді.

Важливо зазначити: процес розробки Стратегії та Плану заходів відбувався публічно та прозоро. Через офіційний веб-сайт та офіційні сторінки селищної ради в соціальних мережах було повідомлено про початок роботи над проектом Стратегії та Плану заходів, визначено строки і форми подання пропозицій до них від зацікавлених сторін, проведено відкриті розширені засідання Робочої групи, оприлюднено на офіційному веб-сайті селищної ради проекти Стратегії та Плану заходів, організовано їх громадське обговорення. Зважаючи на зазначене, у громаді відсутні підстави для виникнення соціальних конфліктів унаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів. Натомість Стратегія та План заходів є документами, що враховують спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади та зорієнтовані на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя усіх її мешканців.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення й пом'якшення негативних наслідків виконання звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року

Реалізація Стратегії та Плану заходів передбачає виконання заходів та проєктів, пов'язаних з будівництвом, енергозбереженням та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному контексті середовища життєдіяльності мешканців та гостей громади.

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, що визначені в Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація санітарно-захисних зон та санітарних розривів, озеленення та ін.;
- відновлювальні заходи – нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;
- захисні заходи – проведення постійного екологічного моніторингу стану навколишнього середовища у джерелах викидів та скидів, на границі СЗЗ;
- компенсаційні заходи (при необхідності) – компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час, грошове відшкодування збитків.

З метою покращення стану навколишнього природного середовища у Стратегії передбачається ряд заходів, направлених для покращення екологічної безпеки на території Нововодолазької селищної територіальної громади (табл. 7.1).

Таблиця 7.1 Перелік заходів Стратегії розвитку на покращення екологічної безпеки.

Оперативні цілі	Завдання	Заходи
Стратегічна ціль А. «Створення комфортного середовища для гостей і мешканців громади»		
А.1. Підвищення рівня надання медичних послуг	A.1.1. Зміцнення матеріально-технічної бази КНП «ЦПСМД» та КНП «Нововодолазька центральна лікарня»	- Будівництво, реконструкція, капітальний ремонт закладів охорони здоров'я на території громади; - Закупівля необхідного обладнання та товарів медичного призначення з метою відповідності закладу вимогам НСЗУ;
	A.1.2. Впровадження заходів із застосування телемедицини	- залучення нових, прогресивних методів діагностики та лікування; - Удосконалення вмінь та навичок персоналу, навчання та кваліфікація; - Закупівля та налагодження обладнання;
	A.1.6. Сприяння у підвищенні кваліфікації медичних працівників, навчальні тренінги, семінари	- залучення нових, прогресивних методів діагностики та лікування; - Удосконалення вмінь та навичок персоналу, навчання та підвищення кваліфікації; - Покращення якості профілактичної роботи; - Зміцнення кадрового потенціалу, у тому числі залучення спеціалістів для відкриття нових можливостей у контрахуванні; - Створення Наглядової ради; - Заохочення молодих спеціалістів, лікарів-інтернів;
А.2. Покращення та подальший розвиток освітніх послуг.	A.2.1. Покращення матеріально-технічної бази закладів освіти громади	Реалізація освітніх проєктів, у тому числі направлених на екологічне виховання дітей та формування екологічної свідомості у населення. Оновлення матеріально-технічної бази на основі сучасних технологій та енергозбереження
	A.2.3. Створення безпечного освітнього простору в закладах освіти громади	- Будівництво, відновлення та ремонт укріплень в закладах освіти; - Просвітницька діяльність з дотримання правил безпечної поведінки;
А.5. Покращення транспортної доступності між населеними пунктами громади, розвиток дорожньої та інженерної інфраструктури	A.5.2. Розвиток транспортної інфраструктури на території громади	- Ремонт і будівництво зупинок громадського транспорту, відновлення дорожнього покриття на маршрутах транспорту загального користування;
	A.5.3. Капітальний ремонт доріг та тротуарів	- Капітальний ремонт доріг та тротуарів; - Облаштування велодоріжок, створення безпечних переходів; - Розвиток придорожньої інфраструктури ;

	A.5.4. Поточний ремонт доріг та усунення ямковості	- Поточний ремонт доріг та усунення ямковості;
A.6. Розвиток та модернізація системи надання комунальних послуг	A.6.1. Будівництво, ремонт та відновлення мереж водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади	- Реконструкція/будівництво централізованих водогонів та мереж водовідведення в населених пунктах громади
	A.6.2. Відновлення очисних споруд	- Реконструкція очисних споруд та каналізаційних насосних станцій у населених пунктах громади
	A.6.3. Модернізація та реконструкція джерел теплопостачання та теплових мереж	Удосконалення надання послуг з теплопостачання шляхом модернізації та реконструкції джерел теплопостачання та теплових мереж
A.7. Створення безпечних умов життя мешканців громади, у тому числі в умовах війни, а також підвищення рівня громадської безпеки	A.7.4. Будівництво захисних споруд та облаштування наявних укриттів	- Відновлення та будівництво захисних споруд та укриттів, приведення у відповідність до сучасних вимог
A.8. Формування чистого довкілля в громаді, покращення екології	A.8.1. Організація навчання населення культурі поведження з ТПВ	- Організація навчання населення культурі поведження з ТПВ та сортування сміття
	A.8.2. Реорганізація системи поведження з ТПВ. Переробка сміття	- Відведення ділянки під будівництво сміттєпереробного заводу/сміттесортувальної лінії; - Залучення інвестора для будівництва сміттєпереробного заводу із врахуванням екологічних стандартів ЄС; - Ліквідація стихійних сміттєзвалищ (постійно); - Створення сприятливих умов для розвитку бізнесу у сфері поведження з побутовими відходами; - Активізація укладення договорів на вивезення сміття; - Придбання спеціалізованої техніки; - Встановлення баків для роздільного збору сміття; - Сприяння діяльності пунктів прийому вторинної сировини;
	A.8.3. Організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища	- Організація проведення екологічних толок у громаді, Днів чистого довкілля; - Розроблення навчальних програм та впровадження в освітній процес ЗЗСО екологічної освіти; - Формування екологічної культури мешканців громади, забезпечення участі громадськості у розв'язанні екологічних проблем; - Розчищення русел річок, озер,

		ставків громади;
А.9. Благоустрій Нової Водолаги та старостинських округів	А.9.1. Благоустрій зон відпочинку, парків, скверів	- Відновлення та благоустрій відпочинку, парків, скверів; - Відновлення та догляд за зеленими насадженнями, догляд за клумбами;
Стратегічна ціль В. «Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади»		
Оперативні цілі	Завдання	Заходи
В.2. Створення умов для подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Підтримка виробників органічної продукції	В.2.1. Інформаційно-консультаційна підтримка впровадження практик виробництва органічно та екологічно чистої продукції	- Організація участі бізнесу в семінарах та тренінгах; - Організація участі підприємців у виставкових заходах, трейд-місіях; - Розробка системи пільг для виробників;
	В.2.3. Підтримка перспективних напрямів розвитку АПК	- Промоція місцевих виробників сільськогосподарської продукції; - Розробка системи стимулів для переробних підприємств; - Сприяння у створенні та розвитку переробки сільськогосподарської продукції в громаді;
В.3. Вдосконалення просторового розвитку громади	В.3.1. Розробка нової містобудівної документації	- Розроблення Комплексного плану просторового розвитку громади; - Розроблення детальних планів територій під інвестиційні проекти; - Виготовлення технічної документації з нормативної грошової оцінки земель територіальної громади; - Розроблення проекту землеустрою щодо встановлення меж території громади;
В.4. Покращення інвестиційної привабливості та створення умов для залучення інвестицій	В.4.4. Розширення співпраці з міжнародними фінансовими організаціями та фондами для залучення інвестицій в громаду	- Реалізація інфраструктурних та інших проектів із залученням грантових та кредитних коштів МФО; - Розвиток міжнародного та міжрегіонального співробітництва, участь у міжнародних інвестиційних, економічних заходах усіх рівнів; - Представлення потенціалу громади на міжнародних заходах на території України та за її межами
В.5. Підвищення туристичної привабливості громади	В.5.1. Розвиток та популяризація різноманітних видів туризму в громаді	- Розвиток зеленого екотуризму, етнотуризму, велотуризму. - Створення вело-, пішохідних маршрутів; - Карта туриста; - Пункти обслуговування та прокату велосипедів;

	V.5.3. Створення інфраструктури відпочинку в рекреаційних зонах та поруч туристичних об'єктів – наявних і потенційних	- Облаштування рекреаційних зон біля водойм, в т.ч. на засадах міжмуніципального співробітництва; - Облаштування територій поруч із наявними та/чи потенційними об'єктами туризму й рекреації;
В.6. Енергоефективна громада розвиненими джерелами альтернативної енергії	V.6.1. Підтримка проєктів впровадження альтернативних видів енергії	- Запровадження використання сонячних батарей для електропостачання приміщень комунальної власності селищної ради; - Встановлення теплових pomp для опалення та підігріву води приміщень селищної комунальної власності; - Добір та навчання фахівців, які обслуговують системи генерації енергії на основі відновлювальних джерел;
	V.6.2. Підвищення енергоефективності комунальної сфери	- Проведення термомодернізації приміщень комунальної власності селищної ради; - Заміна систем опалення в приміщеннях комунальної власності селищної ради на енергоефективну; - Впровадження енергомоніторингу; - Проведення енергоаудитів будівель;
	V.6.3. Сприяння створенню зарядних станцій для електромобілів	- Розробка вимог по встановленню зарядних станцій при відкритті нових торгових об'єктів;
Стратегічна ціль С. «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді»		
Оперативні цілі	Завдання	Заходи
С.2. Розвиток партнерських зв'язків, міжнародна співпраця та взаємодія громадянськими організаціями ветеранами	S.2.1. Організація міжмуніципального співробітництва	- Аналіз можливих спільних проєктів; - Пошук партнерських громад; - Укладання договорів міжмуніципального співробітництва;
	S.2.2. Підписання меморандумів про співпрацю з міжнародними організаціями, ОГС, ГО та НГО	- Моніторинг конкурсів проєктів МТД, НГО; - Підготовка та подання заявок; - Організація співпраці;

Під час проведення аналізу ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії було виявлено ряд завдань, виконання яких потребує серйозної уваги, недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Стратегії.

При необхідності розміщення і будівництво об'єктів буде здійснюватися відповідно вимог п.5.10 ДСП 173-96 «Державних санітарних норм і правил забудови населених пунктів», а також з урахуванням процедури ОВД для об'єктів планової діяльності відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Таблиця 7.2 Завдання недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Стратегії.

Завдання	Механізм реалізації завдання	Умови недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення
А.6.1. Будівництво, ремонт та відновлення мереж водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади	- Реконструкція / будівництво централізованих водогонів та мереж водовідведення в населених пунктах громади	Здійснення процедури ОВД для установки для очищення стічних вод з водовідведенням 10 тисяч кубічних метрів на добу і більше; господарської діяльності, що призводить до скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, та забір води з водних об'єктів за умови, що водозабір підземних вод перевищує 300 кубічних метрів на добу (друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів згідно ЗУ «Про ОВД»)
А.6.2. Відновлення очисних споруд	- Реконструкція очисних споруд та каналізаційних насосних станцій у населених пунктах громади;	
А.8.2. Реорганізація системи поводження з ТПВ. Переробка сміття	Приведення міського звалища ТПВ відходів до норм екологічної безпеки; Впровадження роздільного збирання побутових відходів;	Об'єкти оброблення відходів проектується, споруджуються та експлуатуються відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», законодавства у сфері містобудування та у випадках, передбачених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягають оцінці впливу на довкілля: - здійснення процедури ОВД для планової діяльності: відновлення, видалення, оброблення, знешкодження, захоронення побутових відходів (Ст. 3, п. 3, пп.11 ЗУ Про ОВД); операції у сфері поводження з побутовими та іншими відходами (оброблення, перероблення, утилізація, видалення, знешкодження і захоронення) обсягом 100 тон на добу або більше (Ст. 3, п. 2, пп.8 ЗУ Про ОВД) - отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів (ст. 42 Закону України «Про управління відходами»)

Відповідно Схеми регіональної екологічної мережі Харківської області на території Новодолазької селищної територіальної громади знаходяться території заповідного фонду місцевого значення:

1. Мирчакова балка. Охороняється ділянка лучно-степової, водно-болотної та чагарникової рослинності у балці, що впадає у річку Івани. Ентомофауна заказника представлена лучними, болотними, еврибіонтними видами. Тут трапляються бджолині: андрени, галікти, евцери, рідкісні джмелі кам'яний, земляний, моховий, а також ентомофаги: красотіл пахучий, тахіна велика, мухи-дзюрчалки.

2. Пересіл. Заказник розташований на південь від села Мануйлове, в урочищі Пересіл, на схилі балки південно-східної експозиції, де зберігся фрагмент степового ентомологічного комплексу, трофічно і топічно пов'язаного з рослинними формаціями різнотравно-типчаково-ковилового степу.

3. Іванья. Розташований у межах Харківського району Харківської області, на південь від села Знам'янка. Статус присвоєно для збереження водно-болотний та лучний орнітокомплекс на заплаві річки Івани (притока Мажу). Водяться види, занесені до Європейського Червоного списку (деркач), Червоної книги України (журавель сірий), Червоних списків Харківської області (бугай, бугайчик, лунь лучний, сова болотяна, рибалочка)

4. Балки. Балки — ентомологічний заказник місцевого значення, об'єкт природно-заповідного фонду Харківської області

Реалізація заходів Стратегії сприятиме покращенню стану екологічної безпеки Нововодолазької селищної територіальної громади, у тому числі: удосконаленню сфери поводження з ТПВ та зменшенню їх негативного впливу на довкілля і здоров'я населення, залученню інвестицій у сферу поводження з відходами; відновленню і підтриманню гідрологічного стану річок Нововодолазької селищної територіальної громади; залученню альтернативних джерел палива, енергоефективності та енерго-ощадливості; модернізації водозабезпечення та водовідведення, підвищенню рівня екобезпеки даних послуг; охороні і раціональному використанню земель, природних рослинних ресурсів тощо.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, в тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації й технічних засобів) під час здійснення такої оцінки

Стратегія розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та План заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року розроблені на довгостроковий період і є плановим документом.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів вказує на те, що їх реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, кліматичні умови. Це означає, що Стратегія та План заходів спрямовані на екологічно збалансований сценарій розвитку і не потребують розгляду альтернатив.

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля.

В процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2027 року будуть розглянуті наступні альтернативи:

Альтернатива 1: «Песимістичний сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування. Оцінка вказаних альтернативних варіантів відобразиться звіті про CEO.

Альтернатива 2: «Інерційний сценарій» – є відмова від деяких завдань Стратегії розвитку та Плану заходів. Дана альтернатива є недоцільною, тому що всі завдання та заходи Стратегії спрямовані на економічний та соціальний розвиток громади, у тому числі на покращення навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я.

Альтернатива 3: «Оптимістичний сценарій» – цей сценарій передбачає впровадження рішень запропонованих Стратегією та Планом.

Таблиця 8.1 Вибір Сценарію

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1	Песимістичний сценарій	Продовження існуючої ситуації	Переваги Не порушується існуюча соціально-економічна структура громади Недоліки Незабезпеченість населення життєво необхідними послугами (водопостачання, очищення стічних вод, утилізація ТВП). Подальше забруднення території громади побутовими відходами. Ризики захворювань населення, можливість поширення захворювань, у тому числі екологообумовлених.	Рекомендується обрати Альтернативу 3, оскільки вона сприяє: 1) залученню інвестицій (планування інвестиційно-привабливих територій) та збільшенню надходжень до бюджету громади; 2) соціально-економічному розвитку населених пунктів (створення нових робочих місць, розвиток інфраструктури, покращення умов життя мешканців, доступ до освіти, охорони здоров'я, культурних та розважальних послуг, а також розвиток інфраструктури для підтримки соціального благополуччя); 3) оптимізація використання земельних ділянок, забезпечення ефективного планування та розподіл ресурсів, а також створення нових можливостей для розвитку інфраструктури та житлових зон, що в свою чергу сприятиме загальному розвитку Нововодолазької ТГ та підвищенню якості життя її мешканців.
2	Інерційний сценарій	Відмова від деяких завдань Стратегії та Плану.	Переваги Скорочення певних заходів Стратегії та Плану дозволить оперативно вирішувати питання з їх впровадження та слідкувати за наслідками їх впровадження. Недоліки Не повне вирішення питань Нововодолазької ТГ за рахунок скорочення заходів і рішень	
3	Оптимістичний сценарій	Впровадження всіх заходів передбачених Стратегією та Планом	Переваги Повне охоплення всіх галузей та напрямків визначених Стратегією та Планом. Підтримка, визначених Стратегією та Планом, всіх сфер. Забезпечення населення якісними послугами з охорони здоров'я, вдосконалення мереж водопостачання та водовідведення. Підтримка агропромислового та промислового комплексів, забезпечення охорони навколишнього середовища та інш. Забезпечення роздільного збирання побутових відходів. Недоліки Порушення існуючої соціальної/економічної діяльності під час будівництва, шумове навантаження. Тимчасове збільшення кількості побутових відходів при будівництві нових та реконструкції існуючих об'єктів.	

8.2 Ускладнення, що виникли в процесі проведення SEO :

- відсутність офіційних статистичних даних про стан довкілля та здоров'я населення на рівні територіальної громади, що пов'язано з військовою агресією російської федерації;
- відсутність рекомендацій щодо вибору методів аналізу відповідно стадії ДДП;
- відсутність методики, що дозволяють здійснювати довгострокові прогнози впливу на довкілля;
- відсутність актуальних даних характеристики сучасного стану складових навколишнього природного середовища, біорізноманіття, інвентаризації природних ресурсів та особливо моніторингу довкілля безпосередньо для території громади, що розглядається у відкритому доступі;
- відсутність у відкритому доступі текстових та графічних даних щодо моніторингу проявів екзогенних та ендогенних геологічних процесів;
- недостатність інформації, використання у звітних матеріалах застарілих даних, відсутність «якісної» інформації на сайтах профільних організацій та установ, які є носіями та розпорядниками цієї інформації;

Стратегія розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період 2025-2027 років спрямована на дотримання високих екологічних стандартів.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від завдань та проєктів ДДП вказує на те, що реалізація Стратегії позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття та рекреаційні зони.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року для довкілля, в тому числі для здоров'я населення

Важливим аспектом виконання Стратегії та Плану заходів є проведення своєчасного та всебічного моніторингу наслідків їх реалізації у контексті впливу на довкілля та здоров'я мешканців громади. Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначено необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля з метою:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про стан довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я у ході реалізації Стратегії;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості SEO);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, чи Стратегія виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання документу державного планування, у тому числі для здоров'я населення, оприлюднюється один раз на рік органом місцевого самоврядування на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет. У разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, органи місцевого самоврядування вживають заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272.

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2023 р. № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу

реалізації зазначених стратегій і планів заходів» затверджено Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів.

Відповідно до документу моніторинг реалізації регіональної стратегії і виконання плану заходів проводиться шляхом:

- а) відстеження, вимірювання та аналізу відхилення показників фактичних результатів від цільових (проміжних) індикаторів досягнення цілей, визначених регіональною стратегією;
- б) порівняння фактично отриманих значень індикаторів здійснення заходів і їх значень, визначених планом заходів.

Моніторинг базується на відстеженні обмеженого кола обраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Вплив виконання Стратегії та Плану заходів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, може бути виявлений в результаті моніторингу реалізації проєктів та заходів, які матимуть прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення. Для моніторингу даних впливів пропонується використання таких екологічних показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля:

Атмосферне повітря і клімат:

- викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел;
- викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від пересувних джерел;
- обсяг споживання енергоресурсів установами комунальної власності;
- обсяг споживання енергоресурсів населенням на 1 тис. мешканців.

Водні ресурси:

- частка житлового фонду, забезпеченого водопостачанням;
- обсяг скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти;
- обсяги забору та використання води;
- протяжність очищених прибережних смуг річок та водойм;
- кількість проведених ремонтів/модернізацій мереж водопостачання і водовідведення;
- кількість осіб, залучених до заходів з підвищення екологічної культури у громаді.

Біорізноманіття:

- частка прибраних узбіч, парків, скверів, місць загального користування;
- кількість заходів з ліквідації аварійних, фаутичних дерев та сухостою, обрізки дерев;
- кількість висаджених саджанців дерев і квітів, розбитих клумб, квітників тощо в громадських місцях;
- площа території громади очищена від карантинних рослин.

Ґрунти:

- площа рекультивованих земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу;
- кількість лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг;
- частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території громади;
- частка площі деградованих земель у загальній площі території громади.

Відходи:

- обсяг утворення ТПВ на території громади;
- обсяг утворення промислових відходів на території громади;
- кількість встановлених контейнерів для сортування сміття;

- частка мешканців громади, які уклали угоди на вивезення ТПВ;
- частка ліквідованих стихійних сміттєзвалищ у загальній кількості таких сміттєзвалищ;
- кількість організованих пунктів прийому вторинної сировини;
- кількість мешканців громади залучених до просвітницьких заходів з належного поводження з ТПВ.

Здоров'я населення:

- зростання/зменшення звернень мешканців до закладів охорони здоров'я;
- природний приріст (скорочення) населення громади;
- частка оновленої матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я у громаді.

Відстеження динаміки відповідних індикаторів та показників соціально-економічного та екологічного розвитку дозволять чітко відслідковувати ефективність реалізації Стратегії та Плану заходів.

Кількість екологічних індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані.

Результати моніторингу Нововодолазька селищна рада оприлюднює на своєму офіційному веб- сайті один раз на рік протягом строку дії Стратегії та Плану заходів і через рік після закінчення такого строку.

У разі, коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки реалізації Стратегії та Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я мешканців громади, міська рада вживає заходів для їх усунення, а також розглядає пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та Плану заходів для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення зміни до Стратегії та Плану заходів вони підлягають стратегічній екологічній оцінці.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Оскільки наслідки виконання Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року та Плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на період до 2030 року не поширюватимуться на території за межами України та не матимуть впливу на довкілля суміжних країн, то ймовірні транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі, для здоров'я населення внаслідок реалізації відсутні.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію

Проект Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади до 2030 року розроблений з урахуванням довгострокових пріоритетів Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 роки та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки, Комплексної програми охорони навколишнього природного Середовища харківської області на 2021–2027 роки затвердженої рішенням обласної ради від 24 грудня 2020 року № 9-VIII (II сесія VIII скликання).

Концепцією формування Стратегії є імплементація екологічних імперативів у соціально-економічний розвиток Нововодолазької селищної територіальної громади, що відповідає Основним засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року.

Метою Стратегії є формування нового бачення сталого місцевого розвитку, підвищення конкурентоспроможності місцевої економіки, інвестиційної привабливості, якості життя у громаді через ефективне використання ресурсів та реалізацію узгоджених інтересів влади,

громади та бізнесу.

Виходячи з цього, основними стратегічними цілями проекту ДДП є:

Стратегічна ціль А «Створення комфортного середовища для гостей і мешканців громади» досягається через реалізацію таких оперативних цілей:

- «А.1 Підвищення рівня надання медичних послуг»;
- «А.2 Покращення та подальший розвиток освітніх послуг»;
- «А.3 Розвиток сфери соціальних послуг.»;
- «А.4 Розвиток сфери адміністративних послуг»;
- «А.5 Покращення транспортної доступності між населеними пунктами громади, розвиток дорожньої та інженерної інфраструктури »;
- «А.6 Розвиток та модернізація системи надання комунальних послуг»;
- «А.7 Створення безпечних умов життя мешканців громади, у тому числі в умовах війни, а також підвищення рівня громадської безпеки»;
- «А.8 Формування чистого довкілля в громаді, покращення екології»;
- «А.9 Благоустрій Нової Водолаги та старостинських округів»;
- «А.10 Створення безбар'єрного простору на території громади».

Стратегічна ціль В «Розвиток відкритої до інвестицій та екологічно орієнтованої економіки громади.» досягається через реалізацію таких оперативних цілей:

- «В.1 Створення та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу»;
- «В.2 Створення умов для подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Підтримка виробників органічної продукції»;
- «В.3 Вдосконалення просторового розвитку громади»;
- «В.4 Покращення інвестиційної привабливості та створення умов для залучення інвестицій»;
- «В.5 Підвищення туристичної привабливості громади»;
- «В.6 Енергоефективна громада з розвиненими джерелами альтернативної енергії».

Стратегічна ціль С «Розбудова суспільно активного середовища, підтримка громадських ініціатив та молоді» досягається через реалізацію таких оперативних цілей:

- «С.1 Цифровізація громади та налагодження ефективної комунікації між владою та громадою »;
- «С.2 Розвиток партнерських зв'язків, міжнародна співпраця та взаємодія з громадськими організаціями та ветеранами»;
- «С.3 Підтримка та заохочення молоді»;
- «С.4 Національно-патріотичне виховання молоді та підвищення рівня громадянської свідомості»;
- «С.5 Розвиток сфери культури та спорту».

Стратегія є основою для розробки короткотермінових та середньострокових програм економічного і соціального розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади.

Стратегія ґрунтується на аналізі прогностичних тенденцій розвитку економіки Нововодолазької селищної територіальної громади та враховує: основні стратегічні напрямки та актуальні виклики соціально-економічного розвитку з урахуванням екологічних пріоритетів; вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків; результати опитування населення та бізнесу; можливі сценарії розвитку громади; місію та стратегічне бачення розвитку громади; стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку громади.

Зміни, які чинять шкідливі впливи на атмосферне повітря, ґрунти, водне середовище (поверхневі та підземні води) у результаті прийняття Стратегії не відбудуться. У цілому відзначається позитивний вплив Стратегії на природні та соціальні умови й задоволення

потреб місцевого населення.

Можна виділити такі головні пропозиції Стратегії стосовно поліпшення стану навколишнього природного середовища:

- удосконалити сферу поводження з ТПВ та зменшити негативний вплив відходів на довкілля і здоров'я населення, збільшити обсяг утилізації відходів, ліквідація несанкціонованих звалищ ТПВ, покращення технічного забезпечення сфери поводження з ТПВ;
- сприяти залученню альтернативних джерел палива, енергоефективності та енергоощадливості;
- забезпечити належне водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади;
- здійснити заходи щодо зменшення викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів;
- проводити екологічно просвітницькі заходи на території громади;
- сприяти розвитку аграрного бізнесу задля раціонального використання і збереження земельного фонд на засадах органічного землеробства;
- реалізувати заходи щодо: озеленення населених пунктів Нововодолазької територіальної громади, розширення зон рекреації, розвитку зеленого туризму;
- забезпечити належний рівень безпеки на території населених пунктів громади. Негативний вплив на території з природоохоронним статусом відсутній.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Тому при реалізації заходів Стратегії щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД. При необхідності, проекти планової діяльності будуть проходити процедуру ОВД відповідно до законодавства України.

Таким чином, виконання заходів проекту Стратегії, буде спрямовано на покращення екологічної, продовольчої безпеки регіону, формування сталих агроєкосистем, зменшення екологічних ризиків здоров'ю населення, покращення енергопостачання та розвиток альтернативної енергетики, удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами, раціональне використання водних ресурсів, зменшення забруднення навколишнього середовища та буде мати позитивний вплив на стан довкілля. Заходи Стратегії пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом – першочергового забезпечення сталого розвитку, зниження ризиків здоров'ю населення громади.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від виконання заходів Стратегії вказує на те, що реалізація проекту ДДП позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони.

ДОДАТОК

Затверджено розпорядженням
селищного голови від 09 грудня
2024 року М 204

Склад робочої групи з розроблення Стратегії розвитку Нововодолазької селищної територіальної громади на 2025–2030 роки та Плану заходів з її реалізації на 2025–2027 роки

Іващенко Лілія Миколаївна-	Перший заступник селищного голови, голова Робочої групи;
Степаненко Наталія Євгенівна-	Секретар селищної ради, заступник голови Робочої групи;
Пікалова Анна Борисівна-	Начальник відділу економічного розвитку та інвестицій, відповідального за організацію процесу підготовки проєкту Стратегії розвитку територіальної громади та Плану заходів з її реалізації, секретар Робочої групи;
Єфіменко Аліна Валентинівна–	Заступник селищного голови з правових питань;
Столяренко Віталій Михайлович -	Заступник селищного голови з питань розвитку територій громади;
Золотарь Михайло Іванович-	Заступник селищного голови з питань житлово-комунального господарства;
Кравець Валентина Іванівна-	Начальник фінансового відділу;
Грубник Тамара Михайлівна–	Начальник відділу бухгалтерського обліку;
Марюхна Наталія Миколаївна	В.о. начальника відділу освіти
Розторгуєва-Безпала Вікторія Анатоліївна	Начальник відділу культури, туризму, молоді та спорту
Пікалова Олена Олександрівна	Начальник відділу соціального захисту населення
Марюхна Лариса Анатоліївна	Директор КУ «Центр надання соціальних послуг»
Синиця Марина Анатоліївна	Начальник Служби у справах дітей;
Килипко Антон Андрійович	Завідувач сектору взаємодії з правоохоронними органами, з питань цивільного захисту
Гладкоскок Вікторія Юріївна	Начальник Центру надання адміністративних послуг
Семикрас Світлана Володимирівна	Начальник відділу земельних відносин, комунальної власності, підприємництва, податків і зборів
Скляр Артем Віталійович	Начальник відділу житлово-комунального господарства, благоустрою, інфраструктури, транспорту та охорони навколишнього середовища
Онацька Олена Валеріївна	Фахівець Молодіжного, інформаційно-комунікаційного, ресурсного центру

Матвєєва Наталія Сергіївна	Староста Знам'янського старостинського округу № 1
Хихля Оксана Миколаївна	Староста Староводолазького старостинського округу №2
Машура Дмитро Васильович	Староста Одринського старостинського округу №3
Беліба Людмила Петрівна	Староста Ордівського старостинського округу №4
Ноздрін Микола Миколайович	Староста Сосонівського старостинського округу №5
Власенко Руслан Сергійович	Староста Федорівського старостинського округу №7
Головешко Олександр Григорович	Староста Просянського старостинського округу № 8
Фадєєв Владислав Вікторович	Староста Ватутінського старостинського округу №10
Дідусенко Сергій Олександрович	Староста Рокитненського старостинського округу №9
Масловський Олексій Вікторович	Староста Липкуватівського старостинського округу №12
Кіркора Дмитро Михайлович	Староста Бірківського старостинського округу №11
Мороз Людмила Миколаївна	Головний лікар КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги»
Яковенко Олег Михайлович	Головний лікар КНП «Нововодолазька центральна лікарня»
Семенко Олександр Михайлович	Депутат селищної ради
Мащенко Анастасія Миколаївна	Депутат селищної ради
Щербина Сергій Миколайович	Депутат селищної ради
Тиндик Сергій Миколайович	Співзасновник ГО «Нововодолазький Молодіжний Клуб «Джура»
Вітер Вікторія Миколаївна	Співзасновниця ГО «Нововодолазький Молодіжний Клуб «Джура»
Лісова Світлана Валеріївна	Громадська активістка

Виконавці документу:

Перший заступник селищного голови,
голова Робочої групи

Іващенко Лілія Миколаївна

Начальник відділу економічного розвитку та
інвестицій, секретар Робочої групи

Пікалова Анна Борисівна

«16» жовтня 2025 р.